

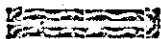

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szereddn 24. Februariusban 1790.

1790! — Hol van több illy nevezetes esztendő?
szoljatok el tölt 's következendő esztendők.

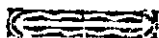
A Szívbeli meg illetődésig véletlen gyáízt, az
Eszébeth fő Hertzeg Aszzony halálát, egy
más előre képzelt szomorú gyász követte! — Mi-
nekutánna a' F. Tsászárr nyavallyája egy darab idő-
ből fogva minden nap nagyobb nagyobb erőt ven-
ne. Midőn a' tudva lévő Kedves Hertzegné már az
Udvari Templomban halva és ki-nyujtoztatva sa-
kúnne, a' múlt Szombaton reggeli hatad-fél órakor,
meg-hala a' Romai Tsászárr II dik JOSEF. Az ő
halála előtt tett rendelése szerint Feldmarfali köz-

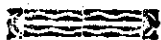
tösbe öltöztették, és a' holtak padjára nyujtoztatták — ugyan azon a' napon reggeli hatadfél órakor a' mely napon estvéli hatadfél órakor a' *Kedve Ersebeth* Hertzeg Afszonyt a' *Kapuzzinusoknál* lévő Királyi temető börtbe egész Királyi pompával bé-tették. — Halva fekszik hát amaz — ezen Szazadban — az egész föld gollyóbilvának nagyobb féltésén esmeretes *II. dik JOSEF!* még pedig akkor midőn az ő ellenségei minden-felől fel-kivánnák őt jeket emelni — azon időben — és tsak 2-szer a' órával azután, hogy a' Magyar Korona Bétsbéli Budára indittaték — ugy hogy az ő Felsége halálának *Staféta* által Budára küldött hira, tsak nem ugyan azon egy szempillantásban érkezék-meg Budára a' Koronával. — Vasárnap még tsak a' nagyobb Dámák és Kamarás Urak láthatják vala ő Felségét ki-nyujtoztatva; a' mely napon estvéli 10 és 11 óra között le-vivék ő Felségét az Udvari parádé nyujtoztatóra az Udvari *Kápolnába*, hól a' közönséget szemlélésre ki-tétették. — Hétfőn reggeltől fogva délutánnig olly tolyongás vala az ő Felségét látni kívánó véghetetlen sokoság között a' Ts. Királyi Udvarban, hogy azt le-irni éppen lehetetlen. Ugyan ezen napon estvéli 6 órakor a' *Kapuzzinusoknál* lévő Királyi Temető-börtbe ő Felsége-is bé-tétették, mely temetési pompáról hátrább bővebben.

A' Haza, és a' nemzet feje féltőbb és drágább kints a' Magyar Korona már Budán vagyon, minden hozzá tartazó *Klenodiumával* edgyütt. Mellé keservesen esett légyen ezen drága kintsnek 5 egész esztendőig való tüvül lét a' Hazából, és most a' neme-

nemzet ezt mely nagy örömmel és tisztelettel fogadta legyen, csak ezen Pofonyi tudósításból is világosan ki-tettzik; mely szóról szóra így van: — „Tudván már előre a' Koronának jövetelét, vég-hetetlen Uraság és Nemesség vala Pofonyban öszve gyűlve, Pofony-vármegyének V. Ispánnya *Mokripodári Ur* a' Vármegye ki-rendelt Izeméllyeivel — Pofony vármegyének ki-rendelt személlyei; Pofony várossának ki-rendeltjei — az Akadémiának nemes ifjai — minnyájon régi és valóságos drága Magyar öltözetekben gyülekezének-öszve, fegyverelen és nagyobb részén ló-háton; kik között mindenki fereg szélnek erefztett zászlót viszen vala, és trombitásai valának. Az Uri Afzfzonságok kotsikon, minnyájon régi nemzeti öltözetben fel-öltözve követik vala ezeket. — Midön már ezen pompára mindének készen vólnának; reggeli 10 órakor a' Gróf *Forgáts Ur* házánál öszve-gyülének és jobb rendbe szedvén magokat, egész pompával és szivet érke-hytő örömmel menének a' Magyar-hazát Aultriától elvállasztó fzelekig; hól a' Koronának bé-kelletik vala Hazájába léphi; és itt meg-állapodának, míg a' Korona meg-érkezik. — A' Mágnaok és főbb Nemeselek között e' következendök is jelen valának; Gróf *Amadé*, G. *Tsáki János*, G. *Tsáki Imre*, G. *Tsáki Jofes*; G. *Tsáki Lajos*, G. *Tsáki Euphánuel*, G. *Czapáry Jofes*; G. *Erdödy Sándor*, G. *Erdödy Antal*, G. *Fzfzerházy Károly*; G. *Forgáts Miklos*, G. *Festetics*, *Jejernitzki Ur*, G. *Keglevits Károly*; Bárb *Malonyai*, B. *Morofitzki*, B. *Nejzer*, *Ormosdi*, Gróf *Szetsényi Ferentz* s. t. — A' Korona dél-után

ni 3 órakor érkezék-meg Magyar-ország' határ-szélére, mely véghetetlen ágyuzással, mely ágyuk más különböző helyekre valának előre el-rendelve, hárul adaték, mely hir adásra minden Posonyban lévő harangok azonnal meg-szollallának. Báró *Berényi* Tituláris Püspök és a' Győri Káptalannak Pap Ura, a' Koronának határunkba lett meg-érkezéssel, szép Magyar nyelven köszönté ezen öt esztendőök után hazánkba vissza tért Szent Kintsünket és egy fontos beszédet tartá. Ez így lévén azonnal, a' lok trombita zengések, ágyu szózatok, hangok és öröm kiáltások között, a' fegyvert rárotott Nemesség el-kifiré a' Koronát a' *Kitzében* lévő Vár kapuig, hol Fiskális *Ferentzy* Mihály Ur megint egy szívet érzékenyítő Magyar beszéddel köszönté a' Koronát, és ekkor már ezen Mező-városfótskának Birái és eskütjei készen lévén, egész hűbőrséggel ki-fogák a' Koronát vivő lovakat a' kotsból, és azt magok vonák-bé a' Várba. — Minekutánna a' Korona őriző Urak a' szekeret, mellyen az vitetett, meg-nyitották volna, fel-vévék az ország Rendjei és Nemes Urai a' ládát, melyben a' Korona az ahoz tartozó több drágaságokkal együtt valának, és vivék azt egy arra rendelt palotába, a' hol a' Korona, az ország' Rendjei kívánságokra kitétett, és a' jelen-lévőktől szemléltetni mint egy egész óráig meg-engedtetett, és azután ismét bé-téteték a' maga helyére. Az után a' Rendeltetek és Nemes Urak a' *Kitzói* öreg templomba menvén, *Te Deum laudamus* énekeltetett, a' Lelki tanító pedig háláadó könyörgést tartván, meg-köszönté a' Mindenhatóknak;

tónak, a' szent Koronának kegyelmesen való visszadadását, és hálákat adott a' néppel együtt, az haza' ezen el-távozott drága kintsének, ismét annak kebelében való visszaterítéséért 's egyfzersmind esdedzett a' Felséges Tsázfárnak gyógyulásáért, és meg-tartásáért-is. — A' könyörgés után fel gyülekezett a' Nemesi Rend a' palotában, a' Korona örzök' 's több kísérek meg-vendéglésére. — A' Korona egész éjjel el-téve őriztetvén az ország Rendgyei és Nemesseitől, más nap jó reggel ismét ki-tétetett az utolszori nézésre, a' midőn a' Méltóságok' tulajdon kezei által ismét a' szekeren előbbeni helyére tétetett és ugyan azoktól a' Kitzéi határszélég el-is kísértetett. — Innen az egész kísérek sereg ismét templomba menvén, Misét halgatott, és a' Nemessegtől öfzve-gyült alamisna, a' Kitzéi szegények között ki-osztatott, mellyel az egész pompa minden igaz Hazafinak örvendezése között bé-végeződött.

Szóról szóra való le-írása azon Levélnek, mellyet Január. 20-dik napján küldött Feldmarsal Báró Laudon Bélsből Obbestier Liptay Urhoz. — „ Legkisebbet sem kételkedhetik Nemzetes jó-akaró Uram az én mind azon tselekedeteivel való tökéletes meg-elégedésemről, mellyek-szerint mind a' maga helyét meg-tartotta, mind pedig Krajna vidékét egész bátorsággal és nagy böltsésséggel ismét el-foglalta; kérem az Urat, hogy legyen tökéletesen meg-győzöttetve, azon én háládatos indulatom iránt, mellyet nállam magának ez által meg-szerzett. Az Ur az én-magához való reménységemnek tellyes mértékben eleget tett: én sem mulatok-el

femmi

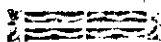

semmi alkalmatosságot, hogy háládatosságot és azon tiszteletet, mellyel az Urhoz vífeltetem, megmutathassam. A' Felséges Tsáfzár maga-is megismeri azon érdemet, mellyet az Ur magának szerzett, és nékem erőssítette, hogy az Urnak a' Gróf *Pólyi* Regementjénél való másod Obesterséget, az asztali költséggel edgyütt fogná rendelni, minthogy szükséges volna az Urnak a' Kládova és Krajna vidéké^{re} igazgatásában tovább-is megmaradni; mely miatt H. *Hohenlohé*nak-is jó szándéka, mellyet az Ur iránt jelentett, nem tellyefithetődik-bé (erről emlékezett vólt a' Kurír-is) — Nékem továbbá igen kedves fog lenni, ha az Ur éngem azokról, a' mik az Ur körül történnek, időről időre, tudósít.

Eddig a' mi Levelünket Hétfőn dél-előtt irtuk vala, de midőn itt írjuk dél-utánni 8 óra vagy on, egy olyan punktuma az időnek, midőn már ama megrettenhetetlen Romai Tsáfzár II-dik JOSEF a' *Kapuzinusoknál* lévő Királyi temető-bóltban fekszik, és nyugszik a' fel-támodásig. — A' leg-vénebb Bétsiek-is azt valják, hogy az Auszriai-háznak egy temettségeről sem emlékeznek olyanról, melyen az őszve-todúlt népnek bojongó sokosága oly nagy lett vólna, mint a' II-dik JOSEF temettségen, melyet talám az-is okozhatott, hogy igen kellemetes tavaszi nap vala. — Minekutánna az ő Felsége hided teste a' közönséges nézésre ki-tétetett, már a' Tsáfzéri Udvarban alig lehet vala a' nép között megfordúlni; egy mást nyakra főre ontja vala az őszve-todúlt sokoság; azért azt tselekvék, hogy az

Ud-

Udvar körül lévő minden uttzák' szegeletére e — 2 lovas katonát állittának ki-vont fegyverrel, az Udvari kapuk pedig lovas katonasággal ugy megvalának töltve, hogy ott a' lovak hafa alatt-is alig lehet vala valakinek bé-menni; azonban annyi népet mindenkor bé-botsáttának, a' mennyi tolylongás nélkül nézheti vala az ő Felsége testét. — Estvéli hatadfél óraker már a' Kaputzinufok temploma előtt 5 Batalion Gránátéros és egy tüzg lovaság formált vala egy szegeletes várat, mely szerint a' Templom előtt való tolylongás el-záraték. Minden uttzák szegeletein, az egész belső városnak nagyobb részében lovas nép állotta vala, ki-vont fegyverrel el az útat, hogy a' tolylongó nép között meg-eshető zördülés el-távoztassék. — Az Udvartól fogva egészen a' Kaputzinufok Templomáig 2 sort állot vala fegyverrel a' Gránátérosság — és minden bizonyos közre lovas nép áll vala — 6 óraker meg-indulának ő Felségével az Udvarból, a' midőn minden harangok, valamint a' belső, ugy a' külső városokban meg-szollallanak. A' N. M. Teförző Urak, és minden Bétsben találató leg-nagyobb Méltóságok által a' Templomig kifirteték, és az édes Anyja mellé helyhezteték. — Ő Felsége ugyan, a' mint Bétsben közönségesen befzéllek, a' Linéán kívül már kézzátetni kívánnya vala a' maga temető-bóltját, hogy a' közönséges nép között legyen hólta után-is; azonban meg-vizsik ő Felségének, hogy a' fő Hertzeg Afzszony meg-hólt; ekkor így szólla: ezt a' szerentsétlenség nem akarta az én familiám között szenvedni, legyen hát hólta után

után ott, és én velem egy bált fedezze az ő holt testét — és így változtatta meg ő Felsége halála órája előtt nem sokkal a' maga temettségeről tett rendelkezését.

Imóliás

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ma u. m. 23-dik reggel bé-érkezvén Generál Gróf Sztárai egész Gránátéros seregével Bétsbe, megszálla a' külső városban, onnan pedig, mihamint a' Német Gránátérosok a' Kaszarmából Tsch-ország-felé vagy akár merre mozdulnak, bé-fogja ezeknek helyében, a' maga Magyarjait a' Kaszarmában, költöztetni. — A' Hadi Tiszt Urak a' feketével egyes arany rójtot, mely a' Tsászári Udvarnak a' tizme, mind kalapjokról mind kardjokról le-fzedték, és a' helyébe fekete fátyolt tettek.

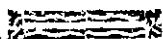
Éppen midőn a' Hertzeg Alfszony és az ő Felsége halála Bétsset fel-serkentette volna, az a' szomorú hír érkezék e' nép közé, hogy H. Koburg-is rothasztó hideglelésben megholt volna; de még ma úgy értjük, hogy ezen hír nem igaz, sőt hogy Koburg már jobban volna.

Elegyes hírek. — Midőn ezen hónapnak 2-dikén a' *Devins* gyalog Regimentje; Lengyel ország-felé; Nagy-Váradon keresztül (tozván); ott megnyugodott volna, 14 en közzülők, kik Belgrádnál emlékeztető pénzt kaptanak vala, trombita és dobzó között 24 különböző ételekkel, vendégtetéknek meg a' város elől-járóitól a' tanáts házban, a' hol maga a' város Birája *Pajtzkosen Otáfor* és a' több Tanáts Urak személtyesen szolgáltak; esivére kelvén, ugyan az említett Biró Urtól, az Ország említett vitéz fiainak Bál tartatott.

Klónákból Sirmiábóli írják, hogy a' *Wurmzer* Húszárok, kiknek 5-dik Febr. kellett volna Tseh-ország-felé indulni, már ezen hónap első napján oda meg-indultanak, Stafétán véven parantsolatot az indulásra. — A' Szabáts vidéki fő erdő gondvifelő parantsolatot vett, hogy az idén, nem 40-ezer ölfát vágasson mint tavaly, hanem többet, és ezen kívül épületre való szálakat is 40-ezeret Belgrádhöz: ezen dolog miatt minden nap 1800 dolgofok foglalatoskodnak ur-dolgán a' Szabátsi vidékben.

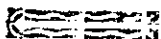
Külsőországi tudófitások.

Frantzia-ország. — „Ugy láttzik, hogy ezen országnak zavarodott állapottyából, melyben ezen ország, mintegy el-nyelettetettnek tettett lenni, tsak ugyan a' leg szébb rendelések, a' dolgoknak egymásból való gyönyörüséges folyása, szándozik lassan lassan. — Minden-felöll ugy kezdendek jöni a' hírek, hogy itt minden-féle hivatalokra való váloftásban, tsak az egy természet-szerint való, és a' nemzeti rendelésekkel szorosán meg-edgyező út

az, mely valakit hivatalra vezérelhet, és a' valóságos Virtus által esmeretessé lett személyeknek, sem születés, sem rang, sem egyéb szemre főre való nézés akadályt az előmenetelben nem okoz. A' nemzetnek akaratja ez, hogy valófztás által jusson minden ahhoz, a' mit érdemelni láttatik, mely-szerint, ha itt egy helységnek fejévé egy Püspök valófztatik, más helyt egy jó nemes embert, ama városban egy fok esztendőkig szolgált érdemes Tisztet, vagy egy kereskedő hazafit emel-fel, a' valófztóknak több száma, — Minthogy Frantzia-országban a' nemzeti-gyűlés végezése-szerint, az adónak mennyisége-is határozza-meg valakinek alkalmasságát, hogy közönséges hivatalra valófztathassék, e' pedig még meg-határozva nintsen, erre nézve ezen dolog-is a' nemzeti-gyűlés előtt meg-fordult ugyan, de szerentséssé tsendesedett-le több hasonló kérdésekkel edgyütt. Ezen alkalmatossággal meg-határozott az-is, hogy a' Papok, Vikáriusok és Szerzetesek, az elsők ugyan minden meg-szorítás nélkül, az utolsók pedig, ha jószágos Klastromból valók vólnának, minthogy már külömben-is az ő világiakká való tételek munkában vagyon, vagy külömben is, ha a' valófztóknak elegendő fokosságától valófztatnának, nemzeti szabadsággal élhessenek. Egy szóval a' nemzeti-gyűlésnek végezéseit egész tartományok közönségek, városok, faluk s. t. közönséges meg-edgyezésél kezdik helyben hagyni annyira, hogy az ezeknek meg-elegedéseket ki-fejező iráfoknak, csak rövid summáját meg-olvasni láts ideje, a' nemzeti-gyűlésnek; ki-vévén innen a' *Británia* tartomá-

mánybélieket, kik még mind ez ideig sem meg-elégedettek. Nem-is tsudálkozhatni Frantzia-orzágnak boldogulásán, mellyen nem tsak az ország tásjai, hanem azokkal edgyütt annak feje-is, a' Király köz erővel munkálódhák. Nagy vala ezen öröm kiáltás, *Ellyen a' Király* Febr. 4-dikén, midön annak tulajdon írása a' nemzeti-gyülésben fel-olvas-ták, hogy azon nap személlyesen, minden pompa nélkül 12 óra tályban meg-fogna jelenni a' gyülésben. — Hofzfason ezen dologról nem irhatván, meg-jegyezzük itt a' Király hofzfas és a' jelen-valóktól az évig magasztaltatott beszédének summáját, melly ez: „a' nemzeti-gyülés semmit ollyaut nem rendelt, a' mit ő Felsége-is, noha lafsabban és későbbre nem tselekedett volna, mely-szerint annak minden rendeléseivel tökéletesen meg-vagyon elégedve, és azoknak óltalmazója és fenn-tartója fog lenni. Minden képzelheti az ezen való örömet. Viszfa térvén a' Király, eleében méne a' Királyné és a' Királyi Familia az Udvar kapuig; itt meg-ölelvén a' Királyné a' Királyt, így szólla az azt kísérő követekhez — „En részese vagyok mind azoknak az indulatoknak, mellyek a' Királynak a' népnek boldogítására tett ezen lépését okozták: itten vagyon az én fiam: semmit el-nem fogok mulatni, hogy az ő Attyának Virtusait még idején koránt beléje volhassam. A' nemzeti-gyülekezet sem múlatta-el a' Királyné ezen indulatját illendőkép-pen, arra rendelt fő személlyek által, meg-köszönni. — Ha szinte meg-örökösödött-is hát már fok esztendőktől fogva Angliában az a' boldogság, mely-

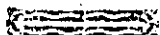

melynek fundamentumát a' Frantzia nemzeti-gyűlés csak most kezdi vetni, csak ugyan kezdenek az Anglusok a' Frantziákra mind inkább inkább ügyelni. Vagyon nekik arra okok, a' mint azt minden tudja, a' ki a' két nemzet' gazdagulása és erőssége útjait érti; ha szinte attól leg-kifsebb részben sem tartanak-is ők, hogy a' Frantziáknak ez vagy amaz mint egy magától a' természetből sugallott új rendelkezési, az ő meg-gyökerezett törvényeiket fellyül haladná. — *Anglia.* Az Angliai Parlamentumnak alsó háza abban kezd gántoskodni; miért érhetik-meg a' Frantziák az egy Polgári rendből álló nemzeti-gyűléssel: nekünk pedig, hogy a' Parlamentumunk két házra vagyon oszolva, ha még most az alsó háznak panaszja nints-is, csak ugyan mindenkor félhet az a' felsőnek el-nyomásától. Az alsó házban az-is okozott valami mozdulást, hogy erre az esztendőre 20-ezer hajós legények kívántatnak, mely szám nagyobb mint közönségesen kellene lenni, és hogy az erre az esztendőre kívántató költség 900-ezer font Sterlingel mégyen többre mint más-szor. *Pitt*, az alsó háznak ezen való nyughatatlanságát, azzal tsendefitette, hogy mind nap-keleten, mind pedig a' föld közép-tengeren, a' jelen-való zürzavaros időkben, különös vigyázó Sereg kívántatnék. — Csak ugyan mind ezekből könnyű látni, hogy az Anglus sem sokáig akar, a' világ' szar-részén-is csak néző és nyugvó lenni. — Még itt a' rab-szolgákkal való kereskedés', annak fenn-tartása, vagy el-töröltetése iránt, semmi vég-rende-és nem tétetett.

Ausztiai Belgium. — Brüsszelből Febr. 2-dikán írják, hogy a' Frantzia követ, a' nemzet és Király parantsolattyaából a' Rendeknek meg-mondotta, hogy ha *Hollandiai, Braunsvidjgi* 's más Uralkodók' seregai mennek a' Rendek akarattyaából *Brabantziába*, tehát akkor Frantzia katonák-is 50-ezeren fog-nának oda bé-menni.

Az alább beiktatott egynéhány Versék e' következendő Levéllel küldettek hozzánk, mely Levél mind a' Magyarorságra, mind arra nézve, hogy kellefsék egy rövid fontos Levelet írni, meg-érdemlette, hogy szóról szóra ide iktassuk:

N. Enyed 4-dik Febr. — Kedves Ur! — „Miólta mind tsak várom, hogy az Ur az én Oskolai társaimnak naponként lett meg-világosítottásáról, és a' szállás alatt voltához képest alkalmas ki-palléroztatásáról, kedves Ujság-leveleiben bár leg-kis-sebb emlékezetet tégyen, már egynéhány szomorú esztendőket számláltam. Meg-vallom egy kis nemes irigységgel néztem, miképpen az Ur, a' Pataki és Debretzeni Oskoláknak fényét, a' két M. Haza felett gyakor izekben rogyogó sugárokkal ki-terjesztette. Holott az én társaimnak melyek is nem a' leg-nemtelenebb sárból formáltatott, elméjek nem hideg tüztől elevenitetett. Én tsak egy két sor Verset bátorkodtam (minthogy a' *Tésbe fullant Légyről* való fordítása hosszabbatska) az Ur eleibe bocsátani, mellyeket nem régiben egy tanítványom *Hortz* II-dik Könyve 10-dik Énekéből, az alatt mig a' gyengébbeket ugyan azon Ének meg-értésében

gyakoroltam; fordításom egyszeri hallása után szemeim előtt irt. Azt reméllem csak ezekből-is lehet hitelesen azt gyanítani, hogy ha közöttünk a' gyermek így gondolkozik; a' fel-serdültebbek sem szunyodnak. Örvendjen az Ur, mi pedig ezer köszöneteket mondunk, a' *Magyar Művésze* hasznos fel-találásáért. Olly fáklya vala ez Tárfaimra nézve, melynek tisztá fénye az ő elméjekben-is hathatos előmenetellel világolt. Nagy kár, hogy némelyket ki fogy a' tápláló Olaj belőle. Én pedig változhatatlan tisztelettel maradok 's t.

Férdittás Horácz II-dik Könyv. X-dik Énekéből.

Licini! az élet bátrabb pontyánn állasz

Ha sem a' magassabb dombokra nem szállasz;

Sem nem vonod magad letéttségbe félre,

Mint okos irtozvánn lépni magass élre.

A' kit buzgosága nemes tüzzel éget.

Imádni az arany középzerüséget;

Vigyáz, ne hogy túnyánn szennyesüljen háza;

Sem hogy a' büzkeség kényyre tzi-frázza.

A' dühös szélvészrek rettentő homálya;

A' magas tzedrus-fát gyakrabban tanálya;

A' Tornokok lebbesebb zugással romlanak,

Menkövek az Hegyre sürübben omlanak.

A' bölts sziv kedvetlen dolgaibann reméll,

A' szerentse' édes-ölében reszket 's fél:

A' mely illen hozott kedvetlen teleket

Támaszthat még vidám tavaszi szeleket.

Ajtai József — Nemes Poéta.

A' Törts-vári kapundl történt tsatában mondódott —
 Rajta Legény Rajta!!! Magyar szóknak hi-szélefl-
 tése. — Miskóltz 6-dik Febr. 1790.

Nagy-Ferentz: Oskolabéli All-tgazgató

Rajta Legény Rajta!!! jön a' Török a' kutya fajta!
 Kardra Húzfár! kaizabold, vágd-le, vagy egybe
 rabold. —

Edgy Kapitány ugy szólt, mikor a' Törökökre tsá-
 pott vóit

Törts-várnál; azokat lötte, le-vága sokat.

Rajta! mihelyt mondá! lett a' kopasz egybe bolondá

Mert neki ment az agyar módra tsikorgó Magyar.

Kardja, nyakát vágá; seregét lova' lába le-hágá

Rá sütögette porát; öszve zavarta forát.

Bár amaz-is rá-gyút a' Húzfárra gollyóbisos ágyut

A' Magyaros Regiment annak-is ellene ment.

Bezzeg, ugyan vólt ott riadás, mikor egyre sikóltott

A' Török, a' bele-lőtt Stzitha-Vitézek előtt,

A' Basa meg-bódúlt katonáival annyira lódúlt

Senki-is a' kaputól fogva nem érte utól:

Sátorokat nyervén, 's az egész Hadat öszve kevervén

A' Magyar; üzte magát a' meg-ijedt nagy Agát.

Igy az egész Tábor a' Húzfár le-nyakazta; reá bort

Itt örömebe, hogy ott sok Török' él'te fogyott. —

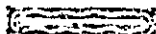
A' Generál látá, mikor a' Törökökre botsátá

A' Kapitány a' Húzfárt, 's mint teve fegyvere kárt.

Ritka Vitézségén bámúlt, meg-örült nyereségét;

'S a' Kapitányt, ki Agát kergete, kérdi magát

E' kava hogy; Rajta, mit tett mikoron neki hajta

A' Fél-hóldnak? (*) azért kérdi, sokat hogy azét
Mert mihelyen ugy szólt, a' Húszár Regiment szala
dott vólt

Tigris módra felé, 's a' Törököt le szelé.

Tám ugyan a' szóban Magyarok' fergébe valóban
Van viadalra merő emberi titkos erő?

Nints: felel a' Kapitány; hanem ezt teszi: mint az
Oroszlány

Menj-neki, vágd-le, ne szánd, fegyvered' éline
hányd.

Mint Magyar olyan légy, őrizd a' Hazádot, erőt végy

A' Törököt meg-alázd, *Rajta taposva gyalázd*

A' Generál hallá, mit tett a' *Rajta*; ki-vallá

Hogy szebb szótska sohol nintsen; akárki kohol.

Több ez: ugyan jónak; 's kommandérozni valónak

Mondani merete szavúnk (taps! Magyar! az, mi
javúnk)

Ő maga fok nyelvet tud ugyan, de bizony sokat elvet

A' *Rajtas* Magyarért, mely sokat olly hamar ét

A' jelen-való időhöz illő két *Cronosticonak*.

Libertas antiqVa

Leges pristinae

Corona exVL

Iosephi regis æqvitate

regni fiatVVM sortl VltVte

CaroLI zICHI

InVICia ConstanTia

hVgaricæ restitVVitur.

LeopoldVs seCVnDVs

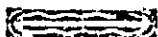
erit Del gratia

felIX pannenlae réX.

(*) A' Törökök felől azt jegyzették meg, hogy
midőn az ellenségre akarnak ütni; Fél-hóld
formájában állitják sergeiket — itt-is arra va-
gyon izélozása.

Az Haldl beszél, sub in cognito, a' megholt Török Tsásfár' Abdülhamiddal, az Elyfumban.

S hát itt vagy tésis *Abdülhamid*? — igen-is — Ki hozott ide? — kit keressz? — itt vagnak-é veled minden ágyasaid? — Engemet az halandóság hozott ide — keresem *Mahumedet*, az *Istennek* kedves *Profétáját* — *Feleségeimet* és *Ágyasaimot* a' más világon hagytam; mivel hirtelen és véletlen kellett indulnom, de ugy-is tapasztalom, hogy itt nem-is igen módi a' *Feleség* és *Ágyas* tartás, mivel igen kevés hasznát lehet venni azon dolgoknak; mellyeken az emberek a' *Felső-világban* gyönyörködnek — itt minden dolgok másképpert folynak; mint a' *felső-világon*. — — *Botránkozást* szóllál *Abdülhamid!* Hát a' *Török Tsásfár* halandó? *Hízem* én most jövek a' *felső-világról*, 's ott minden *Oskolában* azt tanítják a' *Filozófusok*; hogy a' ki győzhetetlen, halhatatlan-is az; néked pedig a' más világon örökké ez a' *Titulusod* vólt — hogy hozott volna hát ide az *halandóság*? *Alahumede* mondd, hogy keresed — 's hát ő-is itt van? *Haldl* otat a' más világon lok *milliomnyi* emberek, 's te is; nem csak az *Isten*' leg-kedvesebbik *Profétájának*, hanem egy *második hatalmas Istennek* tartottatok, és a' *felső-világon* most-is annak imádtok: — *Sid!* — *Jaj* Uram! a' más világon más *bordába* szóvit a' *vásznat*, 's itt még *másba!* Itt még *több olyan hamis*, *Isteni névre vágyott rovasz emberek* is vagnak, mint *Mahumed*, itt van a' *'Sidóknak* *utól-ért hamis Profétájok* *Bárkokháb* 's *mások*; kiktől mi a' *felső-világon* mind azt *gondoltuk*, hogy *tüzes szekerekben* ragadtattak az *Égbe* — 's azonban mind ama *betsületes öreg Hajós-messer Kháron* hozta őket *átal* ide; és — *ohi fájdalom!* a' mi még *leg-keservelebb*, az, hogy itt *mindennek* egy *forma földkunyhóba* kellett lakni; azt sem tudja az ember: *mellyik* a' *Török Tsásfár*, 's *mellyik* a' *Tsásfár*. Itt *mellettem* lakik egy *ollyon rabfőlgám*, *kinek* *Kom*

stantzinápolyban fejét vétettem — túl rajta *Dária* —
 — mellette egy *Zamántz* nevű *Czigány* — *Néra*
 innen *Kartus* — amott *Nagy Sándor*, 's olly egyen
 lő a' szállásunk, hogy tsak egy ablak karikával ten
 különböz edgyiké a' másiktól — tsak gondolha
 tod nt és a' felső-világon, mely nagy külömbbség
 vagon. Itt *Herodest Horától* — valamint az egy
 varjú tojta tojált a' másiktól ugy nem esméred. Itt
 tettzik-ki, hogy az emberek minnyájon egy forma
 köntösben születettek — ki az éleire egy ajton jöt
 tek. Itt hiszük-el végre, hogy az embert *Promé*
theus mind egy agyagból tsinálta — és hogy a' a'
 fülü edény, valamint az egy fülü — az evő tál,
 a' 3 lábú valamint a' tsupor, kisebb 's nagyobb
 fazakok, egy aránt romlandók — tsak abban kü
 lömböznek egymástól, hogy edgyik mázos, a' má
 sik mázatlan — edgyik itzés, a' másik tsak méze
 jes — edgyikbe olajat, 's a' másikba etzetet szok
 tanak tölteni. — *Halál* — Ládd *Abdülhamid*! mol
 befzélsz ám böltsen! hol tanultad ezt a' *Filozofát*
 ugy-e az *Hóltak-országában*! Én vagyok itt látó.
 a' *Filozofiae* *Professzor*, ugy néz a' szemembe. Én
 az egész *Hóltak-ország*a az én *Oskolám*. Én szok
 tam meg mutotni veled edgyütt minden *Tsészároknak*,
 hogy ők nem győzhetetlenek — a' *Korona* nem
 az övék — *Királyi páltza* nem örökös — a' mellye
 ken lévő *Tsillag* nem ott született. Én mutattam
 azt-meg minden eddig élt *Fejedelmeknek*, hogy
 ők *Prométheusnak* minden másokkal egy földből ke
 szült edénnyei vóltanak, tsak hogy sokoknál máza
 sobbak és nagyobb mértékűek, de egyenlő romlan
 dók vóltanak. — Én vagyok az a' *Vén Filozofiae*
Professzor, a' kit a' felső-világon *Halálnak* hívják,
 és mint a' *Szeretetet*, vakon festenek. — Az én e
 gész *Filozofiamnak* tsak egy *argumentuma* van; de ez
 ugy *Ad hominem*, hogy a' mely felső-világbéli *Fi*
losofus előtt én ezt még eddig elé el-mondottam,
 a' nékem *Consequentia*t soha nem negált. Példávan
 örökké tsak edgyel világositok: bé-fogom az *Urna*
 a' szemét, hogy a' szolga látsan — a' szolgált eg
 ház.

házbá szállítottom Urával, hogy edgyik is felne fe-
valkoddék; még is a' felső-világon minden példái-
mal is igen kevesset világosíthatok — mind itt a'
Hóltak' országában világosodnak meg az emberek,
hogy ők minnyájon ugyan azon egy vízben termet
halak; kik csak pénzekre, bőrökre, színekre, fe-
jekre, hasokra és farkokra nézve külömbeznek —
Potykáknak, Menyhaloknak, Stoksisoknak, Tsukák-
nak, 's más efféléknek neveztetnek — 's azonban
mind a' konyhára vitettetnek. — Mikor a' felső-
világbéli Fejedelmek *circuláltatják*, hogy minden
Exclusivum Privilegiumok el-töröltetnek, én az én
Exclusivum Privilegiumomat rendre hordozom nál-
lak, 's mindenik kéntelen nevét alá-írni; mert ez
az én szabadságom meg-férthetetlen. — Ajándékot
sem szoktam venni. *Dárius* kintsel kínált, *Nagy*
Sándor Orzággal, *Héléna Pártfi* is nékem adta vól-
na — nem kellett — interefsátus soha sem vóltam.
Mikor én azt mondom: *Marsch!* a' Korporál mint
a' Generál — a' Stráfanester mint az *Obester* egy
mértékre lépik, 's indul a' más világra.

Örvendem *Abdülhamid*, hogy te magadot töb-
bé győzhetetlenek a' más világon nem tartanád —
írd meg a' Te Unokádnak *Széliennek* 's másoknak is,
hogy ők magokat annak ne-tartsák, sőt titulusak-
ból ki-töröljék; mert hogy *Szélium* győzhetős, azt
a' Hertzeg *Koburg* Húzfárjai a' Nagy Vezérnek ta-
valy az én *Filozófiámból* alkalmasint meg-mutogat-
ták. *Adieu.*

A' Felső-világról Bétsből.

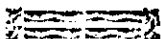
A' Felsőges vólt Romai Tsászár II-dik *Josef*,
kinek közönséges gyálszt okozott szomorú halála,
tudva vagyon, született vala e' Világra Mártyius-
nak 13-dikán 1741-ben. Romai Királyvá válofzta-
tott 1764 ben. Auguszt. 18-dikán, 1765-ben Tsászári
méltóságot ért, és Nov. 29 dikén 1780-ban az egész
Ausztriai-házhoz tartozó Birodalmoknak Kormányazója
leve; melyet 9 esztendőig, 2 hónapokig és 22 na-
pokig kormányozta. → Minekutánna az ő Felsőge
nya

nyavallyája, már egy darab időtől fogva napról napra nehezednék, tudtára adák az ő Orvosi, hogy az elkerülhetetlen halál nem mesélje volna; mely retentő hirt ő Felsége minden rémülés nélkül fogodván, egyenes-szívűségeket a' maga Orvosiainak megköszöné. Egész halála órájáig mindég jelen-lévő elméleti tehetséggel bíra — a' maga Familiájától rész szerint pennával, rész szerint élő szóval botsulveve; a' maga Testamentomát meg-ujjittá, és azonban életének utolsó pertzentéséig a' Státus dolgaitól meg-nem szünc; a' honnan egyenesen azt mondhatjuk, hogy ezen munkának félben nem szakasztott folytatásában halamag. Még talám az ő életének határa tovább terjedhetett volna, de az a szörnyü véletlen szomorú eset, a' Nagy Hertzegnének, kit ő Felsége édes Atyái módra szeret vala, halála, fietteté az ő halálát, mely igen tsendesen és minden hánykodás nélkül esék-meg. — Minden F. Udvari Kantzelláriáknak maga jegyzését küldötte ő Felsége, hogy a' maga Testvérenek Leopoldnak meg-érkezéséig, valamint eddig, ugy ez-után-is a' magok dolgokat folytassák, Ferentz fő Hertzegnek pedig hatalmot adott, hogy az ő halála után édes Attyának meg-érkezéséig mindeneket *subscribáljon*. — Az Udvari gyász ezen hon. 22-dikén kezdődék el, és 6 hónapokig tartatik; mely egymás után 4 ízben fog változási szenvedni. — A' meg-boldogult *Ersébeth* Hertzeg Asszonynak volt fő Udvari Mestereje *Sánglód* egy 100 ezer farintról való *Bankó-obligátiót* nyere ő Felségétől, mely pénz, százra 4 usorával lévén, ezen usorával hólta napjáig tsendesen élhet. — Nem felejtkezett-el ő Felsége a' maga Udvari Tisztjeiről és szolgáiról-is — minnyájoknak érdemek-szerint való jutalmot rendelt.

A' mi Szt. Koronánknak egész le-vitele alatt esett historiáját edgyütt fogjuk kiadni — azért erről most csak a' Györből hozzánk küldött Verleket iktatjuk ide, mellyek ezen öröm innep esivéjén esett világosításban tétettek vala a' többi között-ki — így következnek: „

'S Hát meg-lelsz örömed ugy-é kedves Haza?
 Mert jön a' mit kívánsz a' Korona haza.
 A' Korona, mely a' régiségeknek egy
 Leg betsefsebb kintse, minthogy Budára megy
 A' Korona, mellyet küldött hajdanába
 Második *Sylveſter* a' Romai Pápa.
 Az a' szent ajándék, mellyet ugy itélek,
 Iſten intéséből e' szentséges Lélek
 Gyarapítására az akkoron fel-vett
 Kereſztyén hitünknek mintegy zálogúl tett.
 Az, a' melynek kivált e' nemzettség körül
 Az érzékeny ſzívbe a' jó Lélek örül.
 Melly ennyi időknek viſzontagságába
 Helyt állott, 's meg-maradt a' valóságába
 Az a' szent, a' régi, 's a' tartos Korona,
 Ditsőſég halmára melly ſokakat vona,
 Az, a' mely nélkül a' Királyi rang tompa,
 Mj nálunk leg-alább nem haſztalan pompa.
 Melly *Andráſſal* mákor a' fejébe tette,
 Ellenségét 's öitsét meg-tſendefitette.
 Az, a' melyek vagynak mézzel akár téjjel,
 Bőyös jóſzágai az Országba ſzéjjel.
 A' jön haza tehát fogadjuk jó ſzívvél,
 Mely köz a' Hazába minden igaz Hivvel.
 Ha olyan *régiség*, a' mint van formája,
 Hogy meg takargalsuk lett érdeme rája.
 Ha olyan *betſes kints*, az okoſság mondja,
 Féltő-is, hát légyen mindennek rá gondja.
 Ha féltő, légyen az Ország-közepébe,
 Hol nem jut egy könnyen ellenség kezébe.
 Ha Szent, fogadjuk-el minden tífztelettel,
 Ki-álván élébe Magyar öltözettel.
 Ha *Hitünk záloga*, birjuk hát zálogként,
 Az által adatott Juss ereje ſzerént.
 Ha ajándék, mellyet nem lehet tagadni,
 Nints árra, a' miért el-lehetne adni.
 Ha *nem tſupa pompa*, a' mint némely mondja,
 Erre légyen minden Hazafinak gondja.
 Ha *ellenség verő*, a' mint vólt példája,
 Moſt lehet leg-nagyobb ſzükségünk réája.

Ha *Földes Ur*, minek a' más határába,
 Illendő hogy lakjon maga jószágába.
Joséf pedig, kit az Isten arra bira,
 Hogy meg-adja végre, mellyért népe fira.
 Napjait több kívántt időkre-is húzza,
 E' Mennyei-Vezér lévén Kalaúzza.
 Eljen, hadd lássa-meg, a' mit már tapasztalt;
 Hogy rak még a' Magyar a' Törökből aztalt.
 Támadhat, ezt halván a' Köz-rend sorából
 Nem egy, de száz *Phoenix Kínisi* porából.
 Ugy-is a' Magyarnak első Charactere
 A' Háládatosság, és ennek gyökere
 A' Nemes szív, mellyel tudjuk mások felett,
 E' nemzettség kivált ditsőségessé lett.

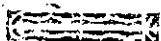
Egy emlékezetes meg-jegyzés a' máii időben az-
 is Bétsről, hogy soha uttzán-járó Koldus ezen vá-
 rosban annyi nem vólt, azt mondják a' leg-örögebb
 lakalok, mint a' jelen-való időben. — Ha itt va-
 laki estve egy Kávészházban meg-vonván magát, e-
 zeket kezdi számlálni, 3 — 4 óra alatt 40 — 50
 Koldus fordul-meg minden Kávészházokban; nappal
 pedig betsületes köntösben alig lehet ezektől az ut-
 tzákon járni — 2 — 3 kifíri mind addig az embert
 míg ezeknek valamit nem ad. — Ezen koldulók-
 nak sokosága másutt is így el-szaparodnék, ha eze-
 ket közönséges dolgozó házokkal el nem gátolnák.
 Nézzük a' Münkheni tudósítást szóról szóra:

Midőn *Münkhenben* Baváriában senki, sem az
 uttzákon, sem templomban, sem fogadóknál a' kól-
 dufok miatt, tsendességben nem lehetne; Generál
Thomson vala az, ki ezen rossz szokásnak, a' fol-
 lyó esztendőben ditséretesen elejét vévén, sok vá-
 ros előll-járóinak közöttünk-is például lehetne. —
 Ezen nagy érdemü Generális egy katonai munkái
 házat állitván-fel; meg-indula a' jelen-való eszten-
 dőnek első napjaiban több Stáb Tiszt Urakkal ed-
 gyütt, alsó Tiszttektől és Polgári katonáktól kísér-
 tetve, kiktől véletlenül a' koldufok egyről egyig el-
 fogatának, és az említett munkái házban vitetvén,
 gyapju

gyapjú tépésre, fonásra, kötésre és varrásra kényszerítettének, mellyért minden nap munkájokhoz alkalmaztatott fizetést, és eledelt, mely levéből, marha-húsból 's valami veteményből áll, nyernek. — Itt akár melly személy, ha csak leg-kisebb vélekedés iránta helyet tanálhat, el-fogatik és a' város házához vitetvén, kényszerítettik élelmének módjáról ízámot adni, mely há nem elég rendes vagy a' személy munkát nem kap, ö-is mint a' több szegények munkás házba vitetik és számára-is munka és élelem rendeltetik. s. t. Már Jan. 1-ső napjától fogva minden gazda, és még annak tselédjei-is bévagynak iratva, hogy ki ki minden hónapra megnyit szándékozik ezen szegények számára ki-adni, mely gyűjtemény minden hónap végén szedetik-fel. E' végre maga a' Fejedelem 20-ezer forintokat rendelt tőke-pénznek, és e' mellé minden hónapra 1500 for. A' köz-néptől való gyűjtemény Jan. végén 2076 for. 17 mázsa húsrá, és 63 for. 37 kr. árú kenyérré ment vólt: melyből látni való, hogy a' valóságos nyomorúlt szegények-is el-tartathatnak. — *Ez az igaz Filozofia.*

Utolsó jegyzések: „ Az Auszriai Háznak nagy Ura II-dik Leopold még Bétsbe meg-nem érkezett, de 3 napok alatt bizonyosan váratik. — A' Berli-ni Udvarnak egy Kabinétbéli Titkofsáról az a' közönséges hír, hogy alattomban minden titkos Kabinétbéli el-intézkéssel meg-szökvén, Pétersburgba ment vólna, és ott mindent ki-nyilatkoztatott vólna, a' minthogy már ezt a' következkékből-is láthatni. — A' Sardiniai és a' Spanyol Udvarok éjjel nappal a' Márs mezejére tsatázó erőt és készületeket gyűjteni meg-nem szűnnek. — A' Romai Pápa minden Belgiumbéli Püspököknek Bulát küldött, melyben inti ezeket, hogy egész szorgalmatofsággal igyekezék a' népet a' maga előbbeni hívségére vilz-állítani.

Az ugy nevezett Bayreuther Ujság, a' maga 16 szám alatt lévő Levelében az egész Nemes Magyar Nemzet ellen oly lérelmesen ír, hogy a' Nemzetet nyil-

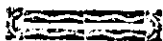
nyilvánosságos *Barbarismussal* és *fanatismussal* bátor-
kodott, a' moskani környülállások között lévő Ha-
zasiu indulatjokért vádolni. Ezen hazóg em-
ber tudósítónak irását a' 14-dik szám alatt lévő Bu-
dai Német Ujság-levél egész Hazasiu indulattal meg-
táfolta; melly hazafi szives indulatját ezen Leve-
lek érdemes írójának, mely nagy közönettel és szí-
velséggel végye minden igaz Hazafi, ki nem lehet
mondani. Ezen Leveleknek érdemes írója; vala-
mint egy igaz szivü Hazafi, ugy köteleztetik arra,
hogy az ilyen nemzetünket sértő gaz irásokat en-
nekutánna is meg-táfolni el-ne mulassa; mert a' mi
Magyar Leveleinket tsak a' Nemzet olvassa, ki a'
zon-kivül-is tudja, hogy mind ezek nemzeti-gyűlö-
ségből származott sértegetések; de az idegen nemzet
előtt tsak ezen Német Levél mentheti egyedül nem-
zetünket. Meg-tették az ilyen okokból, hogy egy
igaz szivü Hazafi Német nyelvem-író Ujság-író
más Nemzetekre nézve mely szükséges Hazánkat
Eljen ezen jó szivü Hazafi!!

Egy Bizodalmos jelentés.

Kérettetnek minden Nemes Vármegye kebelebbé
li Urak, hogy a' *Restaurazio* által helyre-állított
Vármegyék' Tiszt Urait — a' gyűlések el-mondott
Magyar beszédeket — egy szóval valamit emléke-
zetre méltónak tartanak hozzánk fel-küldeni ne-ter-
heltefsenek, hogy mindent tisztán és igazán iktat-
hassunk a' mi Leveleinkbe. — A' Korona le-vite-
le alkalmatóságával mondott Magyar beszédekért
kérjük azoknak el-mondóit, hogy magok hozzán-
küldeni ne-terheltefsenek, ne-hogy azok hibáson je-
jenek-ki; mert nem elég az, hogy ezeket mi m-
gunk — hanem a' mi maradékunk-is érzékenységgel
fogják valaha olvasni.

Elegyes Jegyzések.

Az Auszriai Háznak leg-főbb és hatalmasabb Ű-
 ra Fels. II-dik *Leopold Péter* Bétsbe máig tem
 érkezett-meg. *Ferentz* fő Hertzeg eleibe ment vala
 a' múlt Hétfőn a' maga fő-Udvari-mesterével *G.
 Kollorédoval*, de szembe-találták a' Stafétát, mely
 olly hirt-hozott, hogy ő Felsége még csak a' jövő
 héten fogna meg érkezni. — Hogy Kegyevertármes-
 ter *Dalton* a' más világon légyen, abban sem ezen,
 sem a' másik világon nem lehet kételkedni. —
 Hogy a' Magyar Hazában a' jövő Juniusban Or-
 szág-gyűlése fogjan tartatni, igen kevéssén láttatnak
 benne kételkedni. — Egy Német Levélből szóról
 szóra ezt olvasom: „Minthogy a' Magyar Nemes-
 ségek hajdoni törvénytci és Privilégiumi vizsgál-
 adattak, és ez által a' Paraztságg fokot veszt, te-
 hát már itt a' Jobbágyságg a' földes Urak ellen ze-
 nebonáskodik, melyre nézve egynéhány Regemen-
 tek, nevezetesen a' *Tsartorinszki* vasas serge is le-
 küldettenek” — ez egy irigy paraszt szívből szár-
 mozott hazugságg. Értjük, és érti a' Haza mire tzeloz
 az efféle hir. Vétkes dolog az ilyen hirtet
 Leveleket az Haza külszöbén belől botsáttani. —
 Az Orlovai Táborból jövő Levelek azt erősítik,
 hogy Febr. 21-dikén 85 Törökök 2 hajón a' mi Sz.
Ersébeth várán kívül lévő őrizetünkre kívánnak va-
 la ütni; de midőn ezt az *Allion* hegyen lévő Obes-
 ter *Auersberg* meg fajditotta volna, agyuztatni kezdé
 a' hajókra; a' Kemény-lövök is rajtak ütven 25 Tö-
 rökök halva maradának és sokon sebet kapának,
 kik fogva az *Ersébeth* várába vitetének 3 t. —
 Febr. 6 dikán Obesster *Liptay* 2 Bat: és egynéhány
 tzug *Erdödi* Húszárságot agyu szozatak között u-
 gyan azon helyre ki-állitván, hol Jan. 6-dikán az el-
 lenséget 2-szer egy más után meg vette vala, *Erdö-
 di* Húsz. Májor *Szarvassy* Urnak azon rend-kivül va-
 ló vitézségével nyert *Therézia* Rendjét mejjére füg-
 geszté. A' 2 *Erdödi* Strálamestereknek *Vernernek* és
Lángnak — Nagy, Szegkö, Gergits, Bene Mihály,
 Ko-

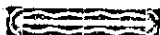
Kováts, Goldberger és Mattyok Káplároknak, nem különben Gerse nevű köz Húszárnak emlékeztető pénzeket osztta ki. A' honnan már az Erdödi Sergénél 3 Stab Tiszteknek, u. m. Obest. Kosztolányi, Máj. Pátsék és Májor Szarvafy Uraknak Theresia Rendjek vagyon, és 24 áll tiszteknek és közembereknek emlékeztető pénzek. — Bukoresből tudjuk, hogy Hertzeg Koburg meg-gyógyult. H. Hohenlohe pedig már útban vagyon Tseh-ország-felé. — Szép tselekedetiek ez, a' Barkó Sergebéli Tiszt Uraknak, kik látván a' Bukoresiben lévő Szt. Ferentz Szerzeteseinek nyomorúlt sorokat, kiknek 2 ezrtendők alatt az ellenség mindeneket meg-emész-tette; azoknak 100 egynéhány farintokat gyűjtötenek öszve, és más módon is gyámolgatják. Ezen jó tselekedetnek indítója ama vitézségéről egész Európában esmeretes Obestier Képiró Ur — Febr. 26-dikán ama vitézségéről nevezetes Vurmer Húszár serege 5 osztályokkal 1400 főből állván, Budán ment keresztül. — Orsova meg nyakaskodik; de már a' múlt hónapnak 28-dikán Pántsováról az üszó-battériák Orsova-felé indultak, és ezeknek minden órán bé-füttének. Az Orsovaiak koránt sintsenek olly nagy szükségben a' mint gondoljuk vala. Ezen hónapban el-kezdik tüzelni Orsovát, mellyet, akár miben kerül meg-is vesznek: annakutánna a' Bánáti Tábornak edgyik része a' H. Koburgéhoz a' datik, a' másik része a' Serviai Táborhoz. — Belgrádból is az Alvintzi és H. Ferdinánd gyalog Magyar seregei Orsova-felé mozdúlnak, Szerim meg-erősítetik. — A' Törököknek Bájram nevű nagy inepjek Májusban esik, és ezek addig egész táborral tsatára nem szoktak ki-állani.

Frantzia-ország. — Ollyan dolgok kezdenek történni, mellyek noha természet-szerint valók, de az elme-béli képzelődéseken fundáltatott viszsa élés, csak nem lehetlenséget formált vólt belőlök. A' Frantziák valaha kézsek vóltanak egész országjok boldogságát a' leg-szebb mesterségeket, sőt kintseiknek is nagyobb részét, lok-fő Familiáknak idegen

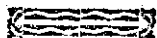
gen országra lett el-költözések által, egy kis képzelt buzgoság miatt önként el-velzteni. Ki nem tudja a Nántesi megmáfoltatott végezésnek szomorú követke-zéseit? — imé mint meg-változtanak a' gondolatok: a' múlt hón. 13 dik napján a' vala a' Nemzeti Gyűlésnek edgyik tanátskozása, hogy az említett balgatagságból származott szerentsétlenség miatt el-távozott Familiáknak, vagy ha azok már viszsa nem kívánkoznának azoknak rokonságaiknak, el-vézetett jószágaik viszsa adásának. — Ugyan ezen hón. 11-dikén pedig el végeztetett, hogy senkit to-vább Frantzia-országban, sem az aszfony, sem pe-dig a' férjfi nemből, Klaftromba való menetelekor tenni szokott fogadása, ne kötelezzen, és senkinek ilyen fogadást tenni, többé szabad ne legyen. — De hát már a' Papok meg-házosodhatnaké? miért ne, ha egyszer fogadás tételek nem tartoztattya. — Hogy ezen rendelése a' Nemzeti gyűlésnek a' Papok előtt kedves lett legyen, abból meg-tettzik, hogy lokan közzülők a' Gyűlésben jelen lévén, intések 's magok' meg-hajtásával ezen végezést közönsége-sen meg köszönték.

Egy a' leg-jobb Hazafiak közzül; u. m. *Pon-grátz Boldisór* Ur, még a' múlt esztendőnek végén, *Feldm. Lacy* és *Laudon* Urakhoz egy egy igen ér-zékeny Levelet küldött vala, melyben kéré a' meg-nevezett fő Vezér Urakot, hogy ő Felségével az ebben irt zélt közölvén, bírnák ő Felségét ezek-nek tellyesítésekre. — Ezen Leveleket, mind a' két fő Vezérek ő Felségével közölvén, tsak ugyan az ő Felsége tudtával, a' meg-nevezett Hazafinak mind ketten tulajdon Levélekkel feleltenek — még pedig *B. Laudon* szóról szóra ezt felelte:

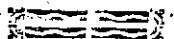
Bizodalmos jó Uram! — „Az Urnak a' most múlt esztendőben Karátsony havának 22-dik nap-ján hozzám botsátott Levelét igen-is kezemhez vet-tem. Örvendek azon, hogy abból meg-érthettem, hogy az Ur azon nagy tisztelet — és szeretetbéli in-dulatimról, mellyekkel a' nemes Magyar nemzet-hez minden-ha viseltetem, igazságosán gondolko-

dik, és kérem-is az Urat, bizonyos légyen abban, hogy jó kedvel el-fogadok minden alkalmatosságot, a' melyben ezen nemzetnek maga Királyához való hűségét és hozzá való ragaszkodását meg-dísrhetem — és fogamatossá tehetem. Vagyok-is tökéletesen meg-győzötve, hogy maga ő Felsége az ő Magyar-országához abban tellyes igazsággal viseltetik, hogy a' Nemzetet egészízen, és az tagokat, mellyekből az áll, fejenként, Atyai-képpen, igazán és szívelesen szereti. De ő Felsége közönséges Attya a' maga egész *Monárkhidjának*, és egyiknek a' leg-szentebb kötelességei között méltán annak kelletik lenni, a' mennyire tsak lehetséges, hogy a' *Státus impositáinak* terhe dolgában egyaránsú osztályu egyenlőséget tartson, vagy ha még nintsen, azt fel-állítsa; mivel abban a' jóban, a' melly ezen *impositák* által meg-szereztetik, tudnillik a' bátorságban, és mind külső mind belső ellenségek ellen való óltalomban edgyik ország ugy, mint a' másik, részt veszen, 's azért egy aránsu halzonét egy aránsú teréhnek viseléséről nem kellene edgyiknek-is magát vonogatni. Igen akarom, hogy az Ur, Levelének értelme szerint ezen tziel iránt maga olly helyelesen gondolkodik, és mivel erősen vélem, hogy hasonló Lelke a' köz igazságnak és szabads akarat-szerint való adakozásnak az Ur egész Nemzetét, avagy leg-alább annak a' nagyobb és leg-jobb részét, élesztetni fogja: tehát semmi kétség nintsen benne, sőt inkább táplál az a' bizonyos reménység, hogy könnyen, hamar, és állandóul a' leg-tökéletesebb bizodalom és leg-szívefsebb egység ő Felsége és Magyar ország között helyre fog állittatni, a' mely, az én azon dolgokban való kevés esmérettségem-szerint, mellyek az ő Felsége ország-lása' idején meg-történtek, ugy teutzik az onkivül-is, sokkal inkább szerentsétlen egyenlőség nem értés, mintsem egy résznek-más rész ellen való valóságos rolsz szándéka által háborítatott-meg. Leg-alább én leg-szentebbül bizonyosá tehetem arról az Urat, hogy az ő Felsége szájából soha olly szót,

szót, a' melly a' Magyar Nemzethez való idegeny-ségét, vagy aztat maga *prærogativaitól* és szabad-ságitól meg-fosztani fel tett tzeljét el-áruta volna, nem hallottam, de ellenben igen-is sokot olytat, a' mellyek a' leg-szivefsebb Atyai-szereteteről, hajlandóságáról és gondolkodásáról tanu bizonytságot tettek. Meg lehet, és aról mint józanon gondolkodó Magyarat az Urat kérdem, lehetetté ő Felségének aztat vétkül tulajdonítani, hogy a' *Diætales Tractátusoknak* késedelmes folyamottyanak, és azokon Uralkodó ellene mondásnak emlékezete által Diætától való tartozkodás, 's ne talám éppen irtozás ő Felségében támasztatott? Mert Európának mostani Státusbéli és Hadi-rendtartása-szerint, semmi sem szomorubb az Uralkodónak, mint ha soha, vagy soha annak ideiben, maga plánumit, maga rendeléseit meg nem teheti. De ha a' Magyar nemzet, a' mint az ő nemes és maga hafznát nem kereső Charakterétől reménlem, maga kezét nyújt a' boitránkozásnak kövének el-mozdítására, és a' maga 's a' Királya javára 's ditsőségre szabad akarat-szerint lévő adományokhoz való hajlandóságát mutatja: tehát részemről tökéletesen bizonyos vagyok benne, hogy ő Felsége a' maga koronázása és Diæta iránt tsak a' minapában adott Királyi Izavának, mellynek tellyefítése ugy-is semmi kétséget nem szenved, örömeft és jó kedvel meg-fog felelni, 's az által mind azon meg-nyúgtatást nyujtani és meg-nyerni, a' melyre ezen bölts, jóságos, szives és fáradhatatlan Uralkodó, a' ki leg-tulajdonabb értelemben egyéb gyönyörködtetést nem esmér az ő uralkodásbéli gondjainál — és az ő nemes Magyar nemzete, a' ki maga nemes indulatját és hiveségét annyi próbákkal meg-bizonyította, egy aránt érdemelsek. A' melly szerentsés történeten én előre örven-

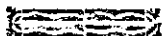

örvendezve részt veszek, valamint bizodalmon remé-
 ménlem, hogy az éppen nem sokáig fog ki-maradni.
 — Ez az, a' mit egyenes és betsületes ember-
 nek igaz indulattya-szerint, a' ki a' jó Uralkodót
 és a' jó nemzetet egy-aránsú buzgósággal betsülli
 és szereti, az Urnak Levelére válaszolhatok, abba
 bizonyossá tévén az Urat, hogy minden tisztelettel
 vagyok — Az Urnak — igen le-kötelezett szolgálja.
 Béts 3. Jan. 1790. — *Laudon m. pr. — á M.M. Baltha-*
sur de Pongrácz — p. Budæ — Gyöngyös en Hongrie.

Feldm. *Lacy* így felelt: — „Jó-akaró Úr! —
 Mind azok a' dolgok, melyek iránt az Ur ezen hón-
 23-dikán nékem emlékezetet tett olyanok, melyekben
 nékem semmi ismértségem nintsen, mely esmérel-
 tségre én nem-is tudom, hogy juthatott volna va-
 laki, abban az állapotban, melyben én vagyok.
 El-mellett azt sem képzelhetem, hogy hozhatta va-
 laki Magyar-országban, a' mint az Urnak tettik
 mondani, ezen Nemzettséghez való jó indulatomat
 kétségben, midőn én egy alkalmatossággal-is olyan
 környül-állások között nem voltam, hogy ahhoz va-
 ló jó indulatomat meg-mutathassam: egy ilyen al-
 kalmatossággal, az én magam vifelete, valósággal
 más indulatomat és az Urtól, említettettel ellenke-
 zőt bizonyított volna - meg. Éppen ilyen ér-
 dem nélkül tulajdonítatik nékem a' *Mondrkhának*
 hozzám egyedül való bizodalma, a' mely ő má-
 sok-felett való kedveltetésemről meszse érzem ma-
 gamat lenni. Ezen, a' leg-tisztább igazságban
 fundáltatott igékben áll mind az, a' mit az
 Ur' Levelém elején említettett irására felelhetek,
 melyhez ragasztom még azon tököletes tiszteletnek
 erős-

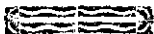
erősítettét, a' mellyel maradok — az Urnak — köteles szolgája *Lacy* m. pr. — Béts 27-dik Decembr 1789.

*Következik a' Státusok' Kantzelláriusának Hertz. Kaunitz*nak, a' *Posonyi Nemes Közönséghez* írott *ezen válofsza*: — *Nemes Közönség, Tiszteletet érdemlő Uraim!* — „Vettem az Urak' irását, mellyet az Uraknak 19-dik Jan. hozzám indítani tettét: és különös háládatossággal szemlétem abban azon bizodalmat, mellyel éngemet az előttem mindenkor kedves Magyar Nemzett meg-tisztelt. Valamint minden alkalmatossággal igen kedves köteletségemnek tartottam, a' mennyiben csak töllem ki telhetett, ezen drága bizodalomnak eleget tenni: ugy el-nem mulattam, a' jelen-való alkalmatossággal-is részt venni a' Felséges 'Tsászárnak Ua' Magyar Nemzett iránt tett nagy indulatu végezésében. — Tiszta szivből szerentsét kívánok, a' Felséges Tsászár' és Király' ezen tsudára méltó végezéséhez, és egyfersmind igérem magamnak, hogy a' Magyar Nemzet-is tellyes igyekezettel azon fog lenni, hogy a' maga indulatait, mellyek iránt én ő Felségénél kezefséget valólni leg-kisfebbet sem kételkedtem, minden tselekedetei, a' Felséges Királyhoz, Tsászárhoz, és a' Státushoz való maga vífelete által, meg-bizonyítsa. Ezen bizodalomban valóságos gyönyörűségemre szolgál, hogy a' Magyar Nemzetet, melynek tagja lenni magamnak-is szerentsémnek tartom, és ezen Nemes Gyülekezetet az én tisztelemről, 's egyfersmind azon barátságos indulatomról bizonyosá tehetem, mellyel életem fogytáig maradok — a' Nemes Közönségnek igaz in-

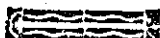
dulatu köteles szolgája — Kaunitz m. pr. — Béts
17. Febr. 1790. — *A' Pofonyi Nemes Gyűlékhez*

Béts. — Ezen folyó hónapnak 4 dik napján
Generál Gróf *Pálfi János* ő Excellentiája, a' maga
Adjutántja által parantsolatot küldé a' maga Béts-
ben lévő két Gránátéros százados osztály Comen-
dáns' *Krajnik László* Kapitányhoz, hogy alatta lévő
osztályát olly rendben és készen tartsa, hogy a'
midőn egy óra mulva több uraságokkal meg-nézélekre
ki-fogna menni, mindenek jó rendben tanáltassanak,
— Kapitány *Krajnik* meg-sajdityán ő Excellentiá-
ja parantsolattyából az emberek furtsaságát, népit
minnyájoknak reménységek felett jó rendel ki-állit-
ván, így szoll hozzájok; Vitéz Barátim! — Ben-
neteket meg-nem tántoritottanak sok alkalmatos-
sággal a' sűrű 's vezedelmes göllyobifok' közzétek
való hulláfai, sem az ellenségnek dühöz sokasága;
Magyar Nemzetünknek betsületét magatok előtt vi-
selvén, bizonyittsátok meg, hogy Gróf *Pálfi János*
ő Excell. Magyar Regimentjéből valók vagytok,
hogy az ellenség előtt vitézen hadakozni a' furtsa
visgálók, nézők előtt pedig jól exercérozni tudtok.
— Erre ő Excell. más Uraságokkal edgyütt tsak
hamar meg-érkezvén, a' Kapitány több fő és all-
tisztjeivel 's minden déli köz-katonáival olly ditsé-
retesen végzé dolgait, hogy sokan teli torokkal ál-
mélkodva így kiáltának: — ezek mind *Márs fia*;
— a' katonaság, gyakoroltságoknak értői pedig,
non plus ultra. Egyik a' néző Dámák közzül ezt
tanálván mondani, *kár hogy ilyen kevesen vagy-*
nak,

nak, így felel néki *Krájnik* Kapitány hirtelen: többen voltunk *Kegyelmes Afzszonyom*, de vitézeim egy nyomot is meg-nem szaladván, sokaan *Belgrádnál* áldozatul maradtak. — Más ismét kérdeven a Kapitánytól, *esett-e az Úr sebbe?* így felele: *Századomnál minden alkalmatosságban jelen voltam, de valamint a' Kovácsot, a' hi a' tüzes vasat legközelebből tartya, a' tüzes szikra nem olyan hamar égeti, én is mint Kapitány, a' melegin legközelebb forgalódván, el kerültem a' szerentsétlenséget.* — — Harmadika azt kérdeze a' Kapitánytól, *vágott-e, lött-e, Törököt?* — *Afzszonyom! sem nem vágtam, sem nem löttém, hanem kormányozásom' 's jelenlétemmel ezen vitézcimmel, számtalanokat le-vágattam, le lövtem.* Ezek 's több e' félék után *Gróf Pálfi János* Gen. ő Excellentiája, hogy *Gránátéros* osztálya magát olly ditséretesen viselte, *Krájnik* Kapitányt ezen szókkal szóllittá-meg: — *Közfönöm díszes maga viséletét, Nemzetünknek betsületet tett, maga okos szorgalmatosságát 's jó rend-tartását megbizonyította; jelentse a' többi fő és áll-tiszteknek 's katonáknak tökéletes meg-elégedésemet.* Minden katonának húsrá és egy itze ferre 20 krajtzárt parantsola adatni: mellyek *Nemzetünknek* szép betsülletére váltak.

— — — — „ *Agramból* 16-dik Febr. A' volt *Vukásovits* most *Gr. Gyulai Szabad* sereg, itten eddig elé tsak musika nélkül is szerentsésen verbuált; már most *Károlyvárból* musikásokat várván, még szorgalmatossabban fognak gyűjtetni az új katonák ezen nevezett sereghez. — *Károlyvárból*

várhól 19-dik Febr. A' mi határ-széleinken, különösen Vakup, Biháts, Tzettin, Klokotz körül, feles számmal kezdik magokat mutatni a' Boznyákok. Ugy lehet magok viseletekből szándékokat észre venni, hogy hajós-hidak készítésén munkálódnak, mellyeken hozzánk a' Kórána vizén által üthessenek. Itten ismét 32 Törökök vagynak kézen a' tserére: négyen az elsőbkek közzüllök közönséges bálakba botsáttatván, annyira vigan vóltanak, hogy a' magok Boznyák tántzokat-is járták, és háládatofságokat, haza lett meg-érkezések után, tsak nem ezer arany hegyek küldése által ígérték. — *Temesvárrol* írják, hogy Febr. 5-dikén a' *Tsakovai* Uradalomnak *Gillárd* nevü falujában, ismét ki mutatta az Oláh nemzettség magával született fene természetét. A' Gillárdi Oláhok parátsolatot vévén, hogy szekerekkel széna vitelre állyanak-elé, ök az helyett a' Vármegye tisztjeit le nevetvén kortsmára telepedtek. A' Szolgabiró nem vette tréfára a' dolgot, hanem kötelefségeknek teljesítésére akarja vala venni az Oláhokat. Azok meg-mérgelödvén a' Szolgabiróval való három Vármegye Húszárokat a' fogadófsal edgyütt, ki öket szép szóval engedelmessegre inti vala, fel-áldozván, a' Szolgabirót-is tsak jó lova szaladáfa öltakmazá-meg, hogy irgalmatlanut el-nem veíze. A' *Latterman* Regementjéből 50 emberek éjjel a' fogadót körül vévén, próbát tettek, de keményen lödözvén amazok, semmire nem mentek; hanem nagyobb számu katonaság érkezvén, tsak ugyan 40 gaz emberek el-fogotának, Tsakovába tömletzre tétének. Midön más nap *Standrechtre* elé-akarnának vonatni, 14 közzüllök a' tömletz fenekén halva el nyulva tanáltaték: az élök nem akarnak vala semmit tudni rólla, hogy hóltak-meg a' többek, de könnyü látni nemes tzellyokat; ök ölték meg a' többit, nehogy az a' 14 másokat-is sokakat s több gonofzságokat vallyon-ki — 5-tön még fel-akasztatának, a' többi tömletzre tétetett Temesvárra.

Némely Nemzetünk' újra szülésében szorgalmazkodó
Hazánk' édes fiainak fáradozások :

„ Mi Kassaiaiak (ily ir a' Tudósító) kik nem a' tsupa ditséretet vadászszuk, hanem a' Haza' hazánán igaz lélekkel iparkodunk, gyakorta öszve gyülünk hol egyiknél, hol másiknál, 's közre tanátskozzunk, mi módon helyheztethessük a' Magyar nyelvet illendő méltóságába. — Fel fedezem, ki miben foglalatoskodik közzülünk :

Szabó Dávid Úr, nem lokára közre eresztí a' többi *Költömenyes Munkáit* is, majd egészen új köntösben. Ugy szintén a' *Kisded Szó-Tárt* is, meg bővitve; azután pedig a' *Magyarságrak virágít*.

Batsányi Úr, *Offziannak* magyarra való fordításában, és *Anyos' Munkáinak* egybe szedésében foglalatoskodik.

Novák István Úr, a' Törvénynek első elztendő-béli Tanítója, a' *Természeti és Polgari Törvényt*, nem különben a' *Népeknek Törvényét* írja meg anyai nyelvünkön. E' jeles munkának némünémüképpen való meg jutalmazására 10 aranyat szánt egy nemes lelkű (pedig éppen nem fő rendű) Hazafi.

Kazintzi Úr, *Hamlet* fordításán kívül, egy új magyar munkán is dolgozik, mellyet nem lokára *Orfeus* név alatt világ eleibe szándékozik botsátani.

Hadusfalvai Spilenberg Pál Úr, illy homlok írású Könyvét adta ki ezen hónapban : *Szabad Elmélkedések, a' földeknek ki mérése szerént fel állítandó adózás Systemájának Tökéletlenségéről*.

Vólt Professor *Kis Antal* Úr (Ex Paulinus,) a' hatodik Oskolában taníttatni szokott *Természet Törvényének Elejét* fogja magyarul meg írni: úgy nem különben a' kissébb Oskolákat gyakorló Ifjúságnak számára a' *Magyar Nemzetnek Történeteit* is.

Simai Kristóf Úr, (Piarista) a' Rajzolatnak 's Epítés mesterfégének-K. Tanítója, a' Nemzeti kis Oskolákban taníttatni szokott *Elizikát* (Természetről való Tudományt,) és *Flhikát*, vagy *Erköltsi Tudományt* kézzili el. Ugyan ez a' szép elméjü Hazafi 5 da.

darab új *vig Játékokat* fog rövid nap alatt világbotsátani.

Dudási Antal Úr (Minorita 's itt *Kassán* az *Almásy Urfiaknak* Nevelője,) a' *Fizikának* *Fundamentumit*, mellyeket az ötödik Oskolabeli Ifjúság tanul, fogja magyarul ki adni.

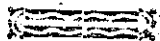
Egy igen szép reményfegü Úr, *Tassó meg szabadított Jérusálemét* fordítgatja Olaszból. — Eddig *Kassáról*.

Pétszett, T. T. Lethenyei Úr, *Béla Király* nevelen író *Deákjának* (Anonymus Belac' Regis Notarius) munkáját fordítja magyarra. Egy más érdemes Hazafi pedig, kit még meg nem nevezhetünk, yalmelly hasznos Magyar munkában foglalatoskodik.

Horváth Adám Úr, ki nek már a' *Magyar Hunnidson* kívül, *Holmi* név alatt ki adott egy munkája esmértes, újra mást készül ki adni hasonló nevezet alatt, mellyről mindazáltal maga azt jegyzi meg, hogy már ezek emberefebb tréfák léznek, mint az *első Holmi*. — Ugyan ez a' nagy, szép és vig elméjü buzgó Hazafi, olly reményfegét nyújtott hozzánk botsátott betses Levelében, hogy az *Erköltsi Tudományt*, avagy tsak egy részét is annak a' *Temperamentumokról*, és ismét különösen egy egész Könyvben az *Indulatokról*, ki fogja magyarul dolgozni.

Györből ezt írja egy jó szivü Hazafi: „*Tiszt. Nagy János, Szönyi Plébanus* Úr, két rendbéli magyar munkát ad minden órán sajtó alá. Egyik *Magyar Kátó* név alatt, Mélt. Gróf *Majláth József* Urnak; másik, *Nyájus Múzsza* tziim alatt, *Főtiszt. Zsólnai Dávid Veszprémi* Kanonok Urnak ajánlva fog meg jelenni. Amabban, a' *Faludi Ferentz Udvari* Emberében foglaltatott Maximákat, hatható Versekben bővebben meg fogja magyarázni. Ebben, szép *Magyar Énekek, Pásztori Dalok, gányaló Versek* léznek.

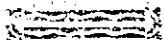
A' *Posoni* Pap nevelő Házban, nagy haszonnai tanító Prof. *Főtiszt. Szvorényi* Úr, Magyar Ország *Eklésiai* *Ustória*ját Magyar nyelven dolgozza. A'

A' *Pesti* első esztendő's Nevendék Papok' út mutatójok, T. *Beke* Úr, *Campének* a' *Lelekről való Tanításit* (Seelenlehre,) fordítja magyarra. Az említett meg betsülhetetlen munkának használatos voltát, annak olvasásából, tulajdon maga által fogja kiki látni. — Ataljában a' *Posoni* és *Pesti* T. T. Nevend. Pap Uraknak munkás Hazafiságokat jobban elő nem adhatjuk, mintha a' *Mindenes Gyűjteménynek* Bold. Assz. Hav. 23 dikán költ Darabjából ezen következő sorokat iktatjuk ide: „Egy Levelet sem lehetne talám úgy közre botsátanunk, a' *Posoni* és *Pesti* Pap nevelő Házban tanuló Nemes Ifjaknak dicséretnek nélkül, ha miad ki írunk, a' mit ezek a' kedves Hazafiak Anyai Nyelvünk gyarapítására el követnek.“ — A' *Posoni* T. T. Nevendék Papok, ezen esztendőben két *Magyar vig Játékokat* készítettek; egyiket: A' *Nevelők*; másikat: *Az Öreg fősvény* nevezet alatt. Az első el is jádzták az el múlt Farsangon, számos Magyar Uraságoknak jelen léteben, 's nagy meg elégedésekkel. A' másikkal el jádzásában akadályt vetettek nekik meg boldogult Fejedelmünknek akkori környülállásai: hanem ezentúl fogják jádzeni, és azon esetre már jó eleve hivatalosokká tették magokat nállok lok Méltóságok.

A' *Komáromi* Tudós Társaságnak érdemei, esmeretesebbek immár, 's szembe tűnőbbek, hogy sem mint azokat szükfég volna magasztalni Ennek mind egyik Tagja külön külön új szolgálatokat teszen, a' közönlégesen kívül is, a' Magyar Nyelv Templomának fel építésében. — Most csak T. *Mindszenti* Sámuel Urról emlékezünk. Ezen nagy tudományú jó Hazánkfia, nem sokára kélsen lellz egy oly hasznos Könyvnek magyarra való fordításával, melyben mind azon Vallások a' betük rendje szerént elő lesznek adva, valamellyek a' Világ teremtésétől fogva voltak 's vagynak. — A' Könyvnek Szerzője egy Tudós Anglus *Broughton*.

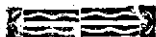
T. *Török* Zsigmond Úr, az el Izzégnyedett Nemceseknek Szószollójok *Budán*, 20 Aranyokat ígér
egy

egy oly érdemes Hazafinak, a' ki *Montesquieu*-nek azt az örök betsben maradandó munkáját, melly *l'Esprit des Loix*, *Törvények' Lelkének* nevezetik, fontos, és könnyen folyó Magyarlággal le fordítja. Azon kívül a' munkának leg tsinosabban leendő ki nyomtatásáról rendelést fog tenni.

Itt *Betsben*, egy nagy tudományú 's Nemzetünkhöz és Nyelvünkhöz (mellyet nagy elő mentellel tanul is) különös indulattal viseltető Könyv-Aros *Stáhel* Úr, olly meg betsülhetetlen Könyvet fordított maga költségén Magyarra, 's adat ki képekkel, a' mellynek halznos vóltát tsak onnan is lehet fajditani, hogy német nyelven lett ki botsátatása után, igen kevés idő alatt 30,000 nyomtatvány költ el. A' Könyvnek német homlok írása ez: *Noth und Hilfsbuch* — magyarul illy Titulusal fog meg jelenni: *Szükzégben segítő Könyv*. — Eggyügyű embereknek vagyon írva, és így annál közönségesebb halznú.

Egy Külső országi Akadémiákban mulatazó *Kibedy* nevezetű Réf. Hazafi fordítja a' *Kokk* ujj Világot keresett és kapott Tengeri-útozásának *Históriáját*, melynek már egy nagy része Magyar köntösbe is vagyon öltöztetve, és minden órán Erdélyben Kolosvárt fog Sajtó alá adadni. — *Betsben* egy tanult ifjú Hazafi munkálódik szorgalmatoson a' *F. Tsászári Könyv-Tár* házban, hogy a' Magyar *Korona* eredetit, vizontagságit és a' mái napig lett számos *Történeteit* egy rövid könyvetskébe foglalja, melynek első árkuksa a' jövő *Kurir'* táskájában fog szemléltetni; és ugyan azért most igen kevesset irunk a' *Koronáról*, minthogy ezen munkában az ő utolsó története is tökéletesen lelétszen írva. A' kik pedig ezen munkát segíteni akarják küldjék a' magok *Tudósításokat* a' *Kurir*hoz; a' mit pedig erről hiteles *Könyvekbe* meg lehet kapni az azon kívül is benne létszen; a' leg jobb *Vers-szerzőknek* erről költ mostani *Verscikk*el edgyütt,

Pilis 25. Febr. 1790 — Kedves Magyar Kurirom!

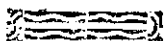
En te-néked esmérletlen ugyan, de talám még az leg-esmérősebbeknél-is jobb Barátod, küldöm hozzád az én e' Világi bujdósásomnak Arábiai heves és száraz pufztájáról; ez egynéhány Verseimet, mellyeket az ezen hónapnak 21-dik napján, amaz igen hires Buda Várában el-érkezett ditsőséges vendégnek leg-méltáiban örvendező Magyarokhoz írtam. Te látsad mit tselekezel vélek, te véled az ezeknek szerzője azt fogja tselekedni, a' mit várhattz egy jó Barátodtól.

K. M.

*Plaudite Pannonidum Mavortia peçora! Vestrum
Regni Buda Caput, iam Diadema tenet,
Quid sorret Angelico, quid munere majus in Orbe?
Hoc Tua Scythica Gens, hoc pia cura tegat!*

Örülly Magyar a' ki ez időt érhetéd
Hogy a' Koronádat Budán szemlélhetéd,
Kintsedet kebledben ismétlen vehetéd;
Örömednek árját véle nevelhetéd.
Három száz esztendők el-repültenek már,
E' kints Budán kívül a' miolta kél 's jár,
De el-jött már egyszer az örvendetes Nyár,
Mellyben bé-fogadta ezt a' Budai Vár.
Örülly Magyar 's vallyon édesé a' Mára,
Mert mint Koronádat bé-hoztad Budára;
Ugy szabadságodnak ditsőült Halmára
Eljuttz édes Kintsem! hidd-el nem sokára.
Lefz' még idő, mellyben a' Magyar szabadság,
Még az Salfóknát-is magasban repül 's hág.

Ne

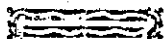

Ne fély meg-fértetett szegény Magyar-ország,
 Mert fát az hátadon tovább senki sem vág!
 Lesz még idő mellyben az Magyar' szablyája
 Nem különbben mint az Halálnak kaszája,
 Léfzen ez Világnak rémitő tsudája;
 Bár agyarkodgyanak akár-kik reája.
 Lesz még idő, mellyben egy Magyar Kavallér
 Más nemzetbélivel kettővel is fel-ér,
 Fel-támadván benne amaz Magyaros ér,
 Mellyben forr az igaz és mártziális vér.
 Lesz idő mellyben az Magyar Paripának
 Tajtékzik zablája nyerítő szájának;
 Mellyben az hírére a' sárga Csizmának
 Az fél Hóld-is homályt választ ö magának.
 Lesz még az az idő, hogy az Magyar Dáma
 Léfzen Európában olly választott ráma,
 Mellyre vonattatik sok Afzfonyság száma,
 Hifzed vagy nem hifzed? de igaz lesz' ám a'
 Örülly, Magyar! 's vigyázz ez drága kint'sedre,
 Nem különbben mint az két szemed fényedre;
 Mert még az Isten-is ezt köti lelkedre,
 Illy Angyali kintset bizván a' kezedre.
 Tudd meg azért szorúlt erő az karodban,
 Azért van az *Mársnak* fegyvere markodban,
 Hogy ha ki-akadna ezen Józágodban,
 Meg-emélsz azonnal búsúlt haragodban.
 Tartsd ezt édes Hazád Palládiumának,
 Melly a' mig lakója lesz' Buda Várának,
 Maradása léfzen az Magyar Trójának,
 Bár az Styx vizei ellene zugnának.

Hát! még is drudk vagyunk? Hol van a' mi Atyánk
 II dik LEOPOLD Péter?

Az újság. — Valamint edgyik gyász a' mási-
 kot, ugy edgyik szerentsétlenség a' másikat
 nyomba követi. Az Auliriai nagy Ur még Bétsbe
 nem érkezett. Azt mondják, hogy ennek Felséges
 Hitefse terhes bádgyadozások között lévén, eddig
 késelettetett útját ez akadályoztatta volna; de 2 —
 3 napok alatt bizonyosan meg-fog érkezni. A' mi
 fő Hertzegünk *Ferentz* már Felséges édes Attyának
 eleibe ment *Klagenfurtig*, hol *Maximilián* Papi Fe-
 jedelem és *Isabella* Hertzeg Afzszony-is várják II-dik
Leopoldot, körül Bétsben az a' közönséges hir,
 hogy mihelyt a' Városba fogna érkezni, még ad-
 dig a' Királyi Udvar-felé sem menne, mig a' Szt.
Júdn Templomában a' minden Királyok 'Samoly-
 széke előtt térdet fejet hajtván, a' maga Uralkodá-
 sát, a' Mennyei Uralkodónak kegyelmes segedelem
 kérésével nem kezdené. — Addig-is, mig ezen
 Felség szerentsétlen gátok közé tétetett útját szeren-
 tsésen Bétsig mérhetné, a' Felséges edgyesült Ma-
 gyar Kantzelláriájához edgy maga Levelét küldötte,
 melyben azt jelenti, hogy nem tsak mind azokat,
 mellyeket az Örökké-valóságban lévő II-dik *Joséf*
 megígért meg-engedni és erőfitteni kész, hanem a'
 jövő Juniusban magát meg-koronáztatni és Ország-
 gyűlését tartatni meg-határozott szándéka. — F. M.
 Bárá *Laudonnak* hafanlóképpen egy maga tulajdon

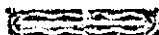
Leve.

Levelét küldötte, melyről a' mondatik, hogy ezen halhatatlan emlékezetű vitéz Vezért (az egész Tábor' szollása formája szerint) Attyának nevezte, és ezt írta volna: Kedves Atyám *Laudon!* én a' Polgári Társaság-béli Kormányra születtem, a' katonaságban pedig magamot *Laudonnak* felmondhatom. Azon igyekezem azért, hogy az én Páztorságom alá bízott hűségesei jóhaimat a' belső tsendességgel és boldogsággal ajándékozzam; Báró *Laudont* pedig kegyelmedet arra kérem, hogy az egész Tábort keze alá venni, azt szabad akaratja-szerint, tudva lévő okos vezérlése által, igazgani, és az én népemnek a' külső ellenségek ellen minden ki telhető tsendességet szerezni, ne legyen terhére. 's t. — Más bölts rendelkezéseivel is ezen Felségnek fokot bezzellenek a' Bétsiek, és nagy ohajtással várják. — Ó Felsége most a' maga Udvarát otthon hagyván, tsak egyedül jö, míg Juuiusra egész Udvara és Fejedelmi Háza Bétsbe fog érkezni. — Egy név-nélkül hozzám érkezett, de Kör-mötzi arannyal soha ki-nem-fizetethető bölts Level szóról szóra:

Kedves Barátom! Mely kemény hitet mondott legyen *Szoliman* Tsálfár hajdon *Zapolya* Jánosnak, ugyan erre való nézt hogy mint jött legyen *Szoliman* a' *Zapolya* halála után Özvegyének *Isabellá*-nak hivatására a' Rákos mezejére, hogy vitette legyen itten Budáról maga Sátorába a' kis Hertzeg *Zapolya* 'Sigmundot, 's a' t. a' ki tsak a' Magyar dolgokban nem éppen jövevény, minden előtt tudva vagyon, ugy az-is, mint tanátskozott legyen itten két

két kedves Basájával *Jahiogles*, és *Rustánnal* arról, ha megtartsák Magyar-országot a *Zapolya János*nak adott hite-szerint a' fia *'Sigmond* számára, vagy *Törökökké* tegye a' Magyarokat? de melly illentelen fortélyos Tanátsot adott légyen néki *Jahiogles*, a' Nemzetnek nevezetesen nyelve által léendő *Törökké* tétele iránt, nyomtatásban én leg-alább Anglus, Magyar, Frantzia, Német, és Deák Könyvekben nem láttam, ha tsak a' *Törököknél* nints meg, hanem volt szerentsém ez előtt egy néhány elzrendőkkel egy homályos helyen egy tsak nem azon időbéli írásból olvasnom: — három-féle dolog tarthat meg, ugy mond, minden Nemzetet maga erejében: a' Nyelv, Vitézség, és Gazdagság; ezt az hármat kell azért meg-rontani, ha az ember a' Nemzetet akarja el-bontani; a' mi az elsőt, ugy mint a' Nyelvet nézi: a' Magyarok ugy-is a' Romai hiten lévén, a' közönséges igazgatásnak minden részeiben a' Romai nyelvel élnek, nyissa-meg azért Felséged közötték a' R. Oskolákat, sőt tulajdon Tsászári lak-helyében is adjon nekik arra módot, hogy a' nevezetesebb emberek' gyermekei itten, 's még pedig Felséged' költségén tanulhassanak, ők ebben Felséged' Kegyelmeségét, képzele Felséged' mennyire magasztalják, hogy Felséged, a' kit ők különben hitek ellenségének tartottak, hiteknek, 's igazgatásoknak nyelvét közötték illy szépen virágoztattya, 's annyire gyarapította; nem láttyák által pedig, hogy a' mennyiben gyarapodik közötték a' Romai, éppen annyiban apád a' magok nyelvek; nem láttyák által, hogy azok a' kik e' végett Váro-

funkbán töltik Iffiuságokat, bé szivják e' mellett er-
 költsünket, meg tanulják nyelvünket, 's eszközeink
 lesznek Nemzeteknek nemzetünké tételében; mert
 ezeket kell idővel minden nevezetesebb hivatalra
 tenni, lassan lassan hozzájuk a' Romai nyelv mel-
 lett egyszer egyszer előbb, azután bővebben törökül
 írni, kapva kapnak az alkalmatosságon, hogy ök
 is tudnak törökül; magok önként magok közt is
 Oskolákat fognak idővel nyelvünknek nyitni, míg
 annyira mennek, hogy a' midőn ezen álomból fel-
 ébrednek: nyelvek, izokások, köntöfsek, erköltsek
 Török; egyedül a' nevek maradt. — Mit tehessen te-
 hát a' nyelv, akármelly Nemzetben is, ki nem lát-
 hatya ki ebből, el annyira hogy maga *Solyman* vé-
 teknek tartotta ezen istentelenségre állani, akármil-
 lyen izemfény vesztő legyen is; de bőven eléggé ta-
 pasztalta ezt Nemzetünk úgy is, mert ugyan-is nem
 a' Deák nyelv volté az eleitől fogva, a' melynek
 csatornáján mindenféle idegen közinkbe férkezvén
 házunknak, a' midőn kívülről közlitépi sem mert,
 hogy bontásához fogjon, nem tudván, hogy ki
 van benne, belőlről tulajdon főnkön, és kenyereün-
 ken áfott a' talpa alá; bizonyos az, hogy ha nyel-
 vünken folyt volna minden, hivatalra közöttünk
 lenki addig nem léphetett volna, míg előbb a' nyelv
 által Magyarra nem vált volna, és így ha mely
 idegenek tsufztak volna is, azok által Nemzetünk
 nem apadott, hanem izaparodott volna, a' midőn
 a' Deák nyelv mellett éppen az ellenkezőt tapasz-
 táltuk; annál bizonyosabb pedig, hogy arról soha
 lenki még tsak nem is álmodhatott volna, hogy
 nyelvünket más nyelvel feltseréllye; és még-is oh
 fájdalom! és oh mely méltó fájdalom! sem Horvátok,
 sem Totok, mivel ezek között, a' ki tsak valamire
 való; tudja annak a' Szt. koronának a' nyelvét,
 a' melynek tagja és lakosja, 's tudja, hogy ezen
 a' nyelven helyét egy idegen sem foglallya, ha-
 nem tulajdon Nemzetünk között vagynak, a' kik
 Nemzetünknek a' Deák nyelv iránt való hállyogját
 még most is, a' midőn az Uralkodó Felség kegyes-
 sen

sen erre állott, késnek a' szemekről le-tenni, azt adván okul, hogy minden Törvényeink, és Leveleink Deákul vagynak írva; igaz ez, de, a' mint más találhatott abban módot, hogy Leveleinket régi helyekből ki-vévén tze-lya siettetése végett különös helyre gyűjtse, nem találhatnánk-e miis ebben módot, hogy minden Levélnek jókor melléje tennök hiteles fordítását; a' mi pedig a' törvényt illeti, oh hányon nem lennénk, a' kik ennek fel egészen első Királyunkig való fordítására repülve repülnénk, csak nyelvünket egyszer minden más Nemzetek példájára nem csak az alsóbb, hanem a' Kormány-székek-is, magokévá tennék. Egész Nemzetünket élesztő örömmel látván azért Kedves Uramnak irásából, hogy velem ebben, és minden jó Hazafiával egy értelemben vagyok. Kérem kedves Uramat, semmit se mulasson-el, a' mit csak véghez vihet meg-előzésére annak, ne hogy napunknak olly hosszúas fergetege után érkezett e' mostani fütését-is valahogy Nemzetünk olly régen várt jóvára fordítani el-mulassuk, 's Nyelvünket továbbra-is akár Déák, 's akár-melly idegen nyelv által okozott hideglelésében senyvedni engedgyük. — Ez az ember gondolkozik igazán és okosan Nemzetéről: ennek tsokalta-meg a' Kurir meleg tsókokkal nevetlen Levelét: jelentse nevét, és segittse jó szivü atyafiát a' Kurirt irásaival.

Szomorú meg-jegyzés! A' mi nemzetünk méltó ditsekedésének edgyik tsillaga G. *Hadi* András Ur ő Excellentiája a' Hadi Préses olly terhes nyavalyák között mondatik lenni, hogy már tegnap előtt a' Szentséggel-is élt légyen. Ugy háljuk, hogy ezen változását az ő Fellégétől való utolsó botosú audentzián kapta volna. — A' *Lájbaki* fő Püspök G. Brigidó roszszúl érzi magát; el-küld orvasságért a' Patikába; a' Patikárius egy mo'sorába éppen az előtt törvén *Arsenicum*at el-felejtette ki-törölni; meg-készittü azért ezen mozfárban az orvasságot, melyet a' Püspök Ur bé-vévén, kevés orák alatt meghala. — H. *Hohenlohe* minden orán Bétsbe váratik,

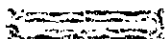

A' *Lembergi* fellyebb meg-irt tudosttáshoz, még ezt is hozzá tehetjük, hogy ide már a' tábori süttők 's kovátsek sok egyéb tábori szükségese készültekkel meg-érkeztenek; nem csak hanem a' város sántzokkal körül vétetni már el kezdetett, mellyen éjjel nappal szüntelen 500 személylyek dolgoznak. — A' *Lengyelek* részéről ísmét 1 *Regemént* nyomult *Krakko* várának meg-erősztésére.

Buda. — *Pest-vármegyének* ki-rendelt személyei, közönséges gyűlés tartásra *Mártziusnak* 1-ső napján öszve gyűlvén, tanátskozásaik még 3-dik *Martz.* folyttattott. A' gyűlésnek 1-ső napján fel-olvattaték az a' jelen-való esztendőben 28-dik *Jan.* költ *Felséges Rendelés*, mellyel a' *Magyar Rendeknek* régi törvényei és szabadságai vizsgálá adattak. Azon 3 *punktumok* iránt, mellyeket már minden tud, hogy az *Uaralkodó* magának ki-kötött vala, el végezték a' *Gyűlés N. tagjai*, hogy azok végett mérlekllett irással tegyék meg magok értelmeket.

— — — — — Ö *Excellentzája*' vólt *Királyi Biztos Almdsi Pál Ur*, ki a' *Vármegyegyűlést* mint valóságos *Fő-Ispány* kezdette vala el, el-végezvén utólsó kötelelségét, bútsút véve a' gyűléstől és szándékozik vala el menni, de a' *Nemesi Rendtől* vizsgálva hivattatván kéregett, hogy mint jó fia a' hazának, a' gyűlésben legyen jelen. — *Első Vtze Ispány Szili József Ur*, rövid beszédet tartván, a' maga és minden más *Vármegyé Tisztek* nevében, eddig folyttattott hivatalyoktól bútsút véve: ugyan csak minnyájon meghagyatának a' most ujjanan és törvényesen fel-állott *Vármegyé hivatalokban* addig, mig ujjabban rendbe szedetnének. Az ujj törvényes-szék egészszlen el-törölttetett, hogy annak helyében a' régi törvényes *Vármegyé táblája* állittathassék vizsgálva. — Így vétetének a' több *punktumok* is rendre elé, mellyekben valami változásnak kell vala törvényesen esni.

esni. El-végezteték az-is, hogy a' Nemes Udvarak-ról a' bé-íráshoz tartozó számok le-töröltsenek, melly előbbfőz-is a' Pesti Vármegye házánál vitéteit véghez, más nap pedig Budára ki-rendeltettek küldetének, kik ott a' Vármegye-házáról a' 77-tet le-töröllyék. Readelés tétetett a' fogságban ülő halálos bűnösök el-válofztása iránt-is, kik azon válofztatandó ítélő-székek' elejében, mellyeknek törvény szerint vagyon hatalmok a' bűnösöknek halálra való sententziázására, fognak adatni. — A' Palatinus-hoz meg-kivántatni szokott Pesti Nemes sereg, a' következő személlyek által szaporittatott: — Hadnagynak rendeltetett ehez ifjabb Hertzeg *Ezterházi Miklos*, örökké pedig tétettenek: — Gróf *Barkotzi János*, Gr. *Amade Antal*, *Kvaszai János*, *Keltz Adám*, *Végh István*, *Czindery*, *Almási János*, *Bogyay*, *Gombay*, *Hallósz Ferentz*, *Vida*, *Magyar György*, B. *Laffert Ignátz*, *Somogyi*. — A' Bánáthól írják 24-dik Febr. hogy minden ott lévő Regementek Mártz. 1 ső napján téli-szállásokot el-hagyván, Supáne és Jágoda felé indullyanak. Ez szerint el-fog a' Törököknek azon ujj fel-tett tzellyok romolni, mely-szerint *Gládovát* bé-rekeszteni, Orsovát pedig szükséges dolgokkal és emberekkel meg-erősíteni, magokban el tökéltették vala. — Szeben 23-dik Febr. Ezen hónap 20-dikán, érkezék meg *Krájovából* ide Fegyvertármester H. *Hohenlohé*. A' Hertzegnek *Krájovából* való el távozását, nem tsak 'a tábori népek, hanem a' *Krájovai vidéknek* minden lakosai-is felette erősen sajnállották, úgy mint a' kit nem mint egy ellenséges Vozért, ha-

nem mint óltalmazókat és attyokat nézték, és el-indulásakor 300-nal több Tíztek és Bojérok 3 órányi útnál tovább kiférték. — *Lemberg* 21-dik Febr. A' Gallitziába meg-érkezett katonaság tökéletes hadi lábra állítottott. Az *Eszterházi* Regementtyéből egy Batalion, mely itt fekszik, tarisnyáját, palatzkját, kenyerit, 's mindenit a' mije van, a' hátán viszi, szintén mintha táborozna, a' vigyázatra. Minden köz-ember 40 töltési hordoz a' töltéses tarisnyába. Az itt fekvő Agyuzó-sereg éjjel nappal töltés tsinálásban foglalatoskodik. — Szüntelen érkezik a' Spanyol-sorompó. — 24 Febr. érkezett meg a' G. *Gyulay* Samuel Regementtyének is egy Batalionnya *Lembergbe* 5 ágyuval és nagy számu kemény-lövökkel meg erősítve. Itt olyan fok a' katonaság, hogy egy részének a' várba kelle bé-szállittatni: mely dolog itt szokatlan. Ezen Batalion Brody-felé vélzi egy napi nyugvás után úttját, a' hová azt a' más 2 Batalionok is rendre követni fogják: itt Brody táján egy nagy 200 ezer Gallitziái mértő magában foglaltó és köz gyűjtetett öszve. — A' Gallitziái nép, a' *Toskáná* vasle-regbéli vas-embereket tsudálja; mert nállok nem voltanak még Auszriai vasafok kvártélyon. — Szegény Húszár! ő a' markába hordozza a' vasat, nem a' mejjén és hátán, 's még-is ötlet egész Europa tsudálja. — Prágából írják, hogy oda Péter-váradról olyan tudóhítás érkezett, mely-szerint az itt fekvő Agyuzó-sereg parautsolatot vett volna az Erdélybe Károlyvárra való indulásra, hogy ott magához még több erőtséget vévén, Beszarábiába *Kilia* ostromlására ezen elztendő-béli táborozás kezdetére meg-érkezzék: — talám közelebb-is kapna ezen sereg valamit az ostromlásra?

Közelebb költ Levelünknek végén a' 15 helyett csak 5 kell olvasni.

A' Világnak köllös közepéről Bétsből.

Minthogy ugy vala az előre való el-nézés, hogy a' Felséges II-dik' *Leopold* ezen hónapnak 10 dikére Bétsbe érkezzék, tehát jelentés tétetett vala a' Haza nagyobb olzlopjainak u. m. Kárdinál és Primás Hertzeg *Bathány* Ur ő Eminentziájának; az Ország Birája *G. Zitsy Károly*, és a' *Tavernicus Vég* Ur ő Excellentziájoknak, hogy ezen időre Bétsben jelennének-meg; kik már 10 dikben, — — — a' *Personális Ürményi* Ur ő Excellentziájával itt-is valának, és az Erdély-orzági nagy Hertzegségbéli fő Kormányzó *Gr. Bánffy György* Ur ő Excellentziája-is még iten mulatoz. — Ő felsége még 10 dikben még nem érkezék Bétsbe de ma, u. m. 12 dikben eszévére nagy készületekkel váratik; itt várják ő Felségét a' *Tseh* és *Stájer-orzági* Státusok Députátusai egy egy nagy Levéllel. — Az *Hadi Préfes Gr. Hadik* Ur ő Excellentziája tegnap utolsó-kenettel készítették-el, ma pedig u. m. 12-dikén reggeli 3 fertály a' 8 ra meg-halálozék. — — *General Engelhaufzt* halálra ütötte a' *Gutta*. — — — — A' *F. Udvari Kantzellária*-is ugyan; de kivált a' *Budai Helytartó-tanáts-fzék*, a' *Budai Levelek-fzerint*, olly szorgalmatos foglalatolságok között vagyon, hogy ottan ottan egész étzakákig rend-kivül való gyűlés tartatik.

A' Budai Levelekből szóról szóra ezt olvassuk; mely Mártz. 2-dikán érkezett Budára: „ Februáriusnak 13-dikán egy igen nagy innepet tartának a' Belgrádi Görögök. Ezek a' Dákusok első Királyá-

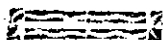
nak Sz. *Istvánnak* testét ekkor nyerék viszfza Görög-országból Belgrádba, mellyet igen nagy pompával, az ide való Görög Püspöknek és 130 Kalugereknek kifirékek alatt bé vivének a' Görög templomba. — Ezen tudósítás már a' Budai Ujság előtt egynéhány napokkal meg-érkezett vala Bétsbe; de mi hitelen Bétsi *Tamások*, 'sebbe dugni kívánván ujjainkat, nem akarunk vala ennek hitelt adni mind addig, mig most a' Budai közönséges ujság Levélből nem olvassuk. — Hogy *Gládova* az ellenségtől körül vétetett és meg-is vétetett volna nem igaz. Hogy *Orsova Sturmal*, az az: Vár megmázzással vételsék meg, el- végeztetett. Már erre szükséges készületek és egynéhány Batalionnak mentenek Belgrádból. — A' *Gréfen* seregéből egy osztály *Lesnitzába* ment, a' Kurir és Staféta egymást éri a' Toth-orzági seregek között; mint hogy a' Törökök *Bányaluha* körül számoson gyűltenek öfzve.

Szebenből Febr. 26-dikán azt írják, hogy a' tartalékba lévő ágyuzó sereg és eszköz, mely Medgyesről ez előtt egynéhány napokkal érkezett vala ide, indul *Rimnikbe*. — Oláh-országban a' tél már úgy meghódolt, hogy a' seregek a' mezőn táborozhatnak. — B. *Thugot* máig-is Bukoresiben vagyón. Már nints kétség benne, hogy a' békeesség' szerződés Jász-városában egészszén el-bomlott, és hogy 3 dik tsatázáfra fogunk fegyvert rántani, mely minden környülállások-szerint igen idején fog el-kezdedni. — H. *Hohentohé* már Febr. 26-dikán *Szebenből* Béts felé vette útját, azért minden órán itt

lászén. Ezen Kedves Erdélyi Vezér más vezérség
kap, magának, az Erdélyi vezérség pedig H. Koburg
alá adatik. *Fábris* és H. *Hohenlohé* egymás után
2 kedves vezérjei valának Erdélynek.

O. Grádiskából 18-dik Febr. „ Ez előtt mint
egy 8 napokkal, egy katoná, ki Levelekkel küldé-
ték-el, a' Száva partján *Szvinjármál*, 8 Törököktől
el-fogottaték és *Bányalukába* viteték. Azon hajót,
mellyen ezen Törökök hajókáznak vala a' paron
hagyták, és tsudálatos — ezen hajó 8 ökör börből
nagy mesterséggel vagyon készítve, mellyek 2 darab
fára vagynak szegeztetve, és ezen még eddig nem
látott hajón 16 emberek igen könnyen hajókázhat-
nak. — A' *Bányalukai* Törökök minden feltöbb
portékáikat költöztetik *Szerádjovába*, mi pedig *Grá-
diskába* a' minden féle eleségbeli dolgok' öszve szer-
zésében szorgalmatoskodunk.

Amaz nem tsak a' hazában, hanem az idegen
nemzetek előtt-is már 3-dik esztendőtol fogva kato-
nai virtusai által esmeretelsé lett, és a' kinek ké-
pét idegen országban le-felve árullyák és tsudálják
ezen valóságos Magyar vitézről *Obester Gróf Ne-
metről* írják Erdélyből, hogy mind olyan helyen
tartoztatta az irigység az el - múlt' esztendőben
Erdélyben, a' hol a' harmad-idején nyert híret
nagyobbra nem nevelhette. Kérte *Generális R...*,
hogy komendálja őtet H. *Koburnál*, az elől vigyá-
zó' *Kormányozójának*, *Kienmayer Ur* helyébe,
(a' ki már most a' *Lövenelur* Regimentjénél *Obes-
ter*); de azt felelte az említett *Generális*: „ *Gróf
Uram még igen ifju annak, a' mi akar lenni.* “ —

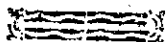

Follyamodott azért egyenesen a' Hertzeghez, a' ki leg ottan Bukorellbe hivatá, két nap egymás után asztalához méltóztatá, és kérését tellyesíté! — Most már az Argis vize mellett várja a' jó alkalmaztságot, mellyel az eddig nyert érdemeit újjakkal tetézhessc. A' vezérlése alá bizott fereg 2 Svadron *Barkó* Húszárjaiból, 3 Kompania gyalogságból, 529 Aronautákból, 83 Stutzosokból, és 4 ágyúból áll.

Nagy Várad. Febr. 4 dikén olly nevezetes vármegye-gyűlése tartaték itten, melyhez hasonlóról talám a' Historiák sem emlékeznek. Fel olvasított leg-előbb a' II-dik *Joséf* Kegyelmes Levele, mely után a' K. Komissarius az ő Felsége kívánságát adta elé. Ekkor fel-kele idősbb *Pekh*-újfalu *Pekhy* Imre Ur, egynéhány érdemes Tábla Birájával, és olly beszédet tartá a' Státusok előtt a' mostani könyülállásokról, hogy az érzékenyebbek gönyhullásra fakadának. — Egy nappal a' gyűlés előtt Magyar Bál tartaték, hol mind a' 2 nembéli Magyar nemesség Magyar öltözetben jelenvén meg, *Obeller* B. *Petrás* Ur igazgatása alatt, a' Gr. *Teleki* házában egy igen szép mulattságot tartának.

Igen szép vólt ebben az igazán nemesi mulattságban az is, hogy a' Nemesség nagy bántatással viseltetett mind végig a' jelen vólt német Katona Tiszt Urakhoz is. — Nem is kívánja azt az okos Haza szeretet, hogy a' nem Nemzetünkben való Ember Társainkat, éppen tsak azért, hogy nem Magyarok, meg utálljuk s gyűlöljük; a' kik közül valójában jobb itélettel s gondolattal vagynak azok felöllumk, mind némely tsak nével Magyarok !!!

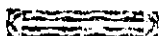
Hogy, a' mint a' közelebb költ Kurir-is jelentette vala, a' Gallitziai tábor az első Generálifőtől fogva a' leg-alább való Markotányos Alszönyig, az első parantsolatra készen tartatik: — hogy Lemberg őjjel nappal sántzoltatik; hogy a' Lengyelek szélső váraikat, az óltalomra meg-kivántató minden dolgokkal erősítik: — hogy a' Pruszszus Király minden Sléiai erősegeit akár mely ostrom' kiállítására alkalmas állapotba helyheztetni parantsolta, azoknak minden sántzait ágyukkal rakattya, melly végett 30-ezer Thalérokot rendelt-ki: — hogy a' Saxoniai Válofzó Fejedelem népét minden mozdulásra készen tartya: — hogy a' *Svekus* Követ a' Dániai Udvarnak nyilván tudtára adta, hogy az ő Ura a' *Svétziai* Király, az Oroszok ellen az hadat, tovább-is egész erővel folytatni szándékoznék: — hogy *H. Koburg* szerentsés meg gyógyulása után, a' maga és *G. Suvarov'* azon már tudva lévő hadi mestersege-szerint mellyel még eddig elé a' Törökkel mindketten meg-támodva nem pedig meg-támodtatva hartzoltanak, a' folyó hónapnak már elején szándékozott egész erővel a' Duna-felé közelebb mozdulni, és a' mint a' készületekből hozzá lehetett vetni, előbbször-is *Gyiuertso* ellen serege' mérgét kiöntetni: — hogy a' Brüni *Bankál* Hivatal a' Bétsi fő Bankó Directionak olly tudósítást tett, hogy a' Bankó Kafsáról és egyebekről olly rendelélt tégyenek, hogy nékik az orrok előtt a' mozgó ellenség — mindezek nem titokba rejtett dolgok — és ki ki láthatja, vagy leg alább fajdithatja a' környülállé fokot. — Ezen Levél pedig egyenelsen hozzánk érkezett: melly így van:

„ *Tsernovitz — Kedves Jó Barátom! —* „ Mi-
 nekutánna Generál *Ventzel Coloredó* és G. *Alvintzi*
 Lembergbe meg érkeztenek volna, azonnal el-kez-
 dődék a városnak Battiákkal való meg erősítte-
 tése, még ugyan a Gallitziában rendelt seregek
 mind meg nem érkeztenek, de minden órára vár-
 tatnak, tsuda dolog! teméntelen Magazinaink
 vagnak a Lengyelek szélen minden őrizet nélkül,
 még-is leg-kisebb kárt-is még ez ideig nem szenved-
 tünk, hogy pedig a Lengyelek még félig sintsenek
 készen az igaz, a mely Regimentek pedig készek,
 azok Ukránia-felé vonták magokat, Swanetz és Ka-
 miniek körül pedig mint egy 4000 fegyveresek fe-
 küsznek. Moldován a tehreh felette nagy, mert it-
 ten minden parasztnak kellettik a maga Muszka
 katonáit táplálni, minekutánna pedig a paraszt az
 élelem hólzában Banquerotta lett, el-költöztetik há-
 zától a Muszkát. Ezen terhet még a Czigányokkal-
 is érezteti H. *Potemkin*, a ki-is 2000 vas-művele-
 ket egybe gyűjtven, Januáriusnak 23-dik napján
 Bessarábia-felé a fekete tengerhez le-indította,
 hogy ottan 1000 és egynébány apró sajkákat meg-
 vasozzanak. Sokan a Muszka Tisztek közzül ké-
 redzetenek haza menni, mellyeket minden vonago-
 tás nélkül H. *Potemkintől*, illy felelet mellett meg-is
 nyerének. *Jó szível el-botsátom kegyelmeteket, mert*
idegen Nemzetbeli Tisztekkel és Muszka Grándiéro-
sokkal van reménységem, hogy az ellenséget meg-ve-
rem. Az említett Hertzeg minél hamarább indulai
 fog a tengerze 10 válogatott emberekből álló Re-
 gementekkel, és ugy hallatik, hogy a Komandot Ge-
 ne.

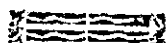
nerál *Suvarouva* bizza. A' békefégről való tractá-
 ról leg-kifsebb sem hallatik, söt inkább nem szün-
 nek meg naponként az ellenséges egyben ütések,
 tsak ez-előtt-is 8 napokkal ki-ütvén Braila vidéki-
 ról egy néhány Törökök az egész Foksán környé-
 két ugy fel-lármázták, hogy még a' Fontanelbe lé-
 vő nagy Spittály-is, a' maga hátra húzásáról pa-
 rantsolatot vett, ezen lármával el-velzettünk 1
 Káplárt és 6 köz-embereket; a' Törökök között
 pedig semmi sem maradt. Az ország *Commissáriá-
 tussa* (az ország' igazgató Biztosai) ismét vizsgálta húz-
 ta magát Csernovitzban, hogy egyfersmind a' Gal-
 litziai Armádiára-is figyelmezhessen. Bukorecsinél-is
 történt valami, de mivel nem vagyok egészfzen bi-
 zonyos a' dologban, nem-is tézek emlékezetet ról-
 la. Elly szerentséfen kívánja. s. t.

Szombathely 4-dik Mártzy. — Kedves jó Bará-
 tom! — Be igen kívántam, hogy ezen folyó hónap-
 nak 2 — 3 és 4-dik napján Szombathelyen a' N.
 Vas-vármegyei-gyűlés alkalmatofságával jelen lettél
 volna; rész-szerint azért, hogy N. Magyar szivedet
 tellyes örömmel meg-tölthetted volna; rész-szerint,
 hogy az itt történt dolgokat hallván, és tapasztal-
 ván szokott folyó ékes szóllásoddal érdeméhez ké-
 pest le-irhattad, 's a' sohajtó Magyar közönséggel
 közölhatted volna: azonban az egész dolognak
 sollyamattját, különös örömiinket, ennek kör-
 nyékező állapotját, 's okait rövideden előtted le-
 rajzolom, vedd kedvesen, és ha tettzik, szapora le-
 irásának adj kellemetesbb le-ábrázolást. — Második
 napján ezen hónapnak nagy számu fokasággal min-
 den

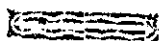
den Státufokból, és Rendekből öfzve-gyülvén, már 8 órakor el annyira meg-tellett a' nagy Palota, hogy 10 órakor, melyre a' gyűlésnek kezdete vala rendelkezve, a' Mágnások, és Nagyobbak a' nékik készített székeikhez alig juthattak, kiknek oda érkezésekkel leg-ottan Ord. V. Ispán Ur öfzve-jövetelünknek okát rövid kellemetes beszéddel a' Státufoknak, és Rendeknek Magyar nyelven eleikbè terjesztvén, el-olvasztatott azon minden érzékeny sziveket illethető kegyelmes ki-terjesztett meg-határozása boldog emlékezetű Fejedelmünknek, mely által hajdoni szabadságink rész szerint vissza adattattak, rész szerint azoknak vissza-adattása Királyi Sz. szónak petsétyével ígértetik. Mely nagy örömet, 's különböző különböző-féle változásait lehetett itt látni az ábrázatoknak? az egész gyülekezetnek szeméből nyilván ki-tettzettek, az öröm, fájdalom, 's a' keserűséggel egybe szerkeztetett érzékeny félelem, elannyira, hogy bővségesen észre-vétethetett a' sziveknek járása, mellyek a' jelenvalót az el-múlttal, és a' félénk jövendővel egybe kaptstolták. Vége lévén a' kegyes ajánlás el-olvasásának a' Rendek mint egy mély álomból fel-ferkendvén, tsak éppen kevés ideig egymás szemébe nézvén mint egy el-bámulva szóvalan maradának; mivel Mélt. fő Pálfősrünk, az az általad K. B. ékelesen szólló *Fejedelmnek* neveztetett *Szily János* Ur az egész gyülekezetnek nevében, 's akarattyával a' mindeneken uralkodó nagy Urnak hálát adván, a' meg-hólt Fejedelmnek utolsó Sz. igyekezetét, 's kegyelmét áldván az egész gyülekezetnek közönettel való hangzó szavait

vait maga után húzá. Ki minekutánna az Ország-
nak törvényeiről, ezeknek elmulasztathatlanul va-
ló meg-tartásáról, a' Király, és Ország-ízövetség-
géről, a' fok' vizfontagságokról, félhető visszava-
nálairól az ígéreteknek, az Ország-gyűléséről több
más fő, 's alatonnabb rendű személyekkel jó ide-
ig böltsen, 's ékesen bezzélgetve vetekedett, meg-
mutatta ismét világosson, hogy a' Fejedelemnek bá-
torságos, és áthatatos boldogsága egyedül az alata-
ta lévő népnek alázas buzgó szeretetében helyhez-
tethetik, melyet egyedül az Uralkodónak bölts ke-
gyessége vonzhat maga után, és hogy majd talám
minden Nemzetek felett tulajdoná az a' N. Magyar
szívnek, hogy ha szeretetét tapasztallya Uralkodó-
jának, Bízvisége soha tsorbát nem szenvedhet, buz-
gón és fontosan szollottak itt sokan minden rend-
béliek, de kiváltképpen ki mutották magokat mint
ékes szollásokra, mint buzgó N. Magyar szivekre
nézve Mélt. Gróf *Tzapári Péter, Szent Györgyi Hor-
váth Sigmond, Ebergényi István* Consiliárius Urak,
az N. Vármegyénknék nagyon szeretett bátor szivü,
's ékesen szolló tagjai *Vajda Antal* Alsessor, *Hertelendi János,*
Csáni Ferentz, és *Balogh* fő Biró U-
rak, *Hertelendi István* Vármegye Ord. Fiscálissa,
's mások többen, kiknek neveit, ha mind sebakar-
nám jegyezni, papirofomból is ki fogynék. Egy szó-
val tsak edgyet sem lehetett találni, ki vagy be-
szédével, vagy bizonyíttásával, éppenségesen ki-
nem mutatta volna Hazájához, 's jó Királyához
való buzgó szeretetét, mely egyéb-aránt is az e-
gész N. Magyar Nemzetnek örökös gyökeret vertt

tulajdona. Hát édes Barátom! ha még azt az örömet szemlélhetted volna, melly egészen el-fogta a Nemzetnek érzékeny szivét azon kegyes és kellemetes tudósításnak el-olvasztatására, mellyel bizonyosfokká tettünk, hogy Országunknak leg-drágább Kintse, a' már nagy időtől fogva számkivetésben tartatott Sz. Korona országunknak kebelébe Budára ismét szerentsélsen minden tsak az időtől engedtetett illendő ditsősséggel vissza-helyheztetett! mely örömet, 's ettől származott Könyveknek gyöngyeit, ámbár jelen voltam, le-nem irhatom, tsak azt adom tudtadra, hogy leg-ottan mindnyájon felkiáltottuk a' *Te Deum Laudamus*, és az egész Státusok és Rendek a' fenn nevezett Mélt. Püspök Urnak önként való ajánlását örvendetes buzgó kérésekkel megelőzik, hogy 4 dikén, az az a' máti napon ezen Istennek különös gondviseeléséért, és róllunk való gondoskodásáért a' *Téged Isten mi ditsérünk* &c. szokott éneket meg-tartatni méltóztassék, melly megelőzett szándékát a' Státusoknak ugyan nevezett Mélt. fő Pásztorunk nem tsak bé-telleyesítette e' mái napon 9 órakor reggel, hanem hogy ez annál illendőbbben végbe vitessék, még tegnap estve a' mozsár-ágyukról rendeléseket tett, mellyek mind a' Sz. Misének áldozattya alatt négyszer, mind a' nevezett *Te Deum Laudamus*nak mind elein, ugy töllyán az ő' harfogásokkal e' mái napon minden még egyéb aránt félénk füleket-is örömmel, és vigassággal meg-töltettek. Melynek végével ismét a' N. Vármegye házához vissza tértünk, és ott több bõlts rendeléseknek tétele után a' Mélt. Püspök vá-

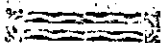
rához visszajárván a' sok számos Vendégek minden Rendekből, kik közzé az itt lévő katonaságnak Tisztjei-is számláltatnak, az el készített válogatott különös étkekkel, és meg-válogatott borokkal jól tartatának, elől jött bezzeg a' régi Magyar öseink köszöngétele; 's egészség' itala, előszer-is ugyan Sz. Koronánknak Szerentsés visszajárásáért a' jó Tokaj bornak hörpentésével, melyre hét mását ágyuk adtak menydörgő feleleteket, az után ugyan ezen mozgás között a' jövőendő Királyunk (a' ki éllyen, 's Szerensen minket) egészségéért, 3-szor Országunk boldogulásáért, 4-szer Hertzeg *Kaunitz*nak, 5-szer minden szomszédunknak, kik egy Fejedelem által vezéreltetünk, 6-szer Mélt. házi gazdánk egészségéért. Mellyek után vége lévén az ebédnek, láttuk hogy az egész Piatz tele az öfzve gyültt községgel, és számtalan nevendékekkel, kik szüntelen a' Vivátot kiáltották, és hogy fáradságok hijában ne essék, 's e' máj napról utobb meg- emlékezzenek, az nagy Szalának ablakai előtt lévő ugy nevezett Altánára ő Nagysága Vendégeivel ki-állván több forintokat szóra le közükbe, de már késő az idő, és én útban vagyok, holnap lesz pedig még a' Prothocollumnak el-olvastatása, mellyet annyival-is inkább (más szorgos dolgaim-is lévén) meg-nem vártam, mivel azon dolgoknak és rendeléseknek minéműségét ugy-is nyomtatásból-is meg-tudhatni, és egyéb-aránt a' minapi-is rostában maradt. Azért kedves Barátom! Isten hozzád! a' jövő hónapban többet.

Külső-országai története.k

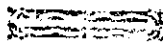
Frantzia-ország. — Febr. 18 dikán, minekutána a' Nemzeti-gyűlés egy *Favrs* nevezetű *Marchis* nak tselekedete', mint az egész nemzetét meg-bántott tselekedet iránt meg-győződött volna, az említett *Markhif* a' következendő büntetésre határozá: — hogy előbbizür-is az ugy nevezett *Notre Dame* nevű templomnak főbb ajtaja előtt, egy ingben, hajadon fővel, és mezittelen lábbal, mellyére egy tzedulát ezen irással függesztve, a' *Státus* ellen zenebonát indító, Istenét és nemzetét kövelse-meg, az után pedig az *la Greve* nevű piacon akasztásék fel. Midőn más nap a' *Ludvig* Rendjének kerelztyétől előbb meg-folztatván, az ítéletétel előtte fel-olvasiatnék, az elején annak már nagy fel-fzóval kiált vala: *hogy mind azok igazak nem vólnának*: halván pedig az ítéletnek végén, hogy halálra ítéltetett, már ekkor tsak bámult, nem szolhatott, és nem mozdult. — A' Biró így szolla hozzája: a' *Kegyelmed* élete egy áldozat, mellyel *Kegyelmed* a' köz-békéségnek tartozik, és már tsak azon vizsgálalást nyujthatom, mellyet a' vallás adhat; forditsa azt *Kegyelmed* a' maga hasznára. Erre ő így felele: az én leg-nagyobb vizsgálalásom az, a' mit nékem az én ártatlanságom szerez — én két semmire kellő emberek' rágalmázásainak vagyok áldozattyok — *Kegyelmeteket* (így szolla tovább, a' körüllette lévőkre mutatván) mindnyájon vádolhatom, ha tsak ugyan a' *Kegyelmetek* meg-ítéletésére, 2 embernek bizonyosság tétéle elégséges. — Ezen semmit sem használó beszédgye után

után arra a' helyre vitetvén, a' hol a' meg-fentéziáztattak le-vetkeztetni szoktak, a' maga köntörsén fellyül adaték réá egy fejer ing, kezei meg-köiöztettek, strümsliji le húzattak, és az említettett tzedula nyakába akasztaték. Meg-érkezvén a' Hóhér szekerén, Gyontató papollól együtt a' fellyebb nevezett templom elejébe, itt ötet nagy számu sokóság, örömébe kezeit öfzve tsapdosván ilyen felkiáltással fogadá: *jol esett! — jol esett!* — ő ugyan ezen vad tselekedet miatt egy kevésé magán kivül tétetett, hanem a' papnak biztatása által tsak hamar magához jövé, illendőképpen ki-mondotta a' képében el-olvasztatott engedelem kérésnek végén ezen helyben hagyó szótskát: *igen is.* — Innen a' vesztő helyre viteték, az hol meg-látván az akasztó fát, így kiálta fel: *sokan vagnak akasztó-fát érdemlő emberek:* mely szókból az ítéltetvén, hogy talám valamit akarna vallani, visszra viteték még egyszer a' tanáts-házhoz: de semmit sem vallott, hanem az Isten és lelki isméréstét híván tanu-bizonyságul, magát mentegette t. i. hogy mindenek a' miket rólla az ő két árulói *Morell* és *Turkátí* bé-adtanak hazugságok: — hogy ő a' Királyt szerette (mely érzékenységgel meg-is fogna halni) és annak nyomorult állapotya hatott vólt szivére: — hogy egy nagy Ur, a' Párisi Novemberben történt zenebona alkalmatosságával, őtet magához hivatván, és a' Királyi Familiának veszedelmes állapotya iránt panaszolkadván, általa, 100 Ludvig aranyok ígérése mellett, mellyeket a' nagy Ur az után néki meg-is adott, mint elközzel élt, hogy a'

Sz. *Antal* nevű külső városban eredett zenebotát meg-tudhassa: — hogy azon 100 aranyok néki; noha ő nem tudta, a' Királytól adattanak: — hogy az említett nagy Urnak nem tetzven az a' tudóltítás, a' mit ő a' külső város-béli zenebona iránt tett, azt a' Király előtt éppen ellenkező színekben adta elő: — hogy az említett nagy Ur néki az után tsak hátat fordított, mint más olyan Minis-terek, kik az igaz mondás előtt fileket bé-dugják: — hogy ő ezen Urat nem nevezi-ki, tsak azért is; hogy ő szegény mint egyfzet már halálra lementel-áztatott, ugy is a' nemzet előtt tsak egy semmi-re kellő vádos embernek fogna tartatni. Több e-hez hasonló beszédjei után nem kívánt egyebet, hanem hogy a' nép ismerné-meg őtet egy ártatlan áldozatnak lenni; a' ki Királyához viseltetett ártatlan hűségéért fogna meg-halni, és a' ki halálának okát, leg-inkább azon hazug hírnek tulajdonít-ya, melynek a' nép között való el-terjesztése, az igazság ki szolgáltatásának ő iránta való el-téveszté-jét okozta. Ezzel magát az őtet halgató hazafiak jó emlékezetébe, feleségét és neveletlen gyermekeit gondviselések alá ajánlván, ismét hozzá kezdett ártatlansága keserves emlegetéséhez, így szólván: — az én ártatlanságom kétség alá nem tétehető: és nem vagyok olyan gonofságnak tselekedésére alkalmos; mellyel vádoltatom: de mivel látom; hogy áldozat kívántatik, nem bánom hogy a' sors redm e-fett, készen megyek a' véres vesztő-helyre, hogy hi-állyam azon büntetést, mellyet nem érdemltem: meg-adom életem' annak, kinek avál kéfőbbre legyen tsak

tsak tartoztam, az meg-fogja esmerni ártatlanságot, ha meg-nem vonándja tőlem kegyelmét. Ekkor 20 aranyokat adván a' papnak, hogy tömletben lévő feleségének vigye, önként méne fel-felé az akasztó helyre, és ezek valának utolsó szovai: Uraim! Isten, légyen hozzám irgalmas, ártatlan vagyok: nem kívánom, hogy szánnyatok, de meg-érdemlem; hogy sajnállyatok: Hóhér láts kötelességedhez. Ezek a' szivre ható beszédek, a' kő sziveket is csak ugyan utollyára meg-illették: annyival-is inkább, hogy a' tanáts-háznál el-késvén-a' dolog, későn esve 8 órakor végződött-el, és mint egy az idő-is szolgálta-tott valami belső irtozást természet szerint a' szivekben. Az holt tett az atyafiaknak vissza adatott a tisztességes temetésre. — Ez előtt-is nem igen régen Agassé nevű 2 testvérek a' nemzet ellen tett gonofságokért meg-ölettetvén, halalok után atyafijak kezébe vissza-adatván, minden igazán ki múlt halandók köz-temető helyekbe tisztességesen tétetnek-el. — Frantzia-országban ez-szerint meg-nyerte a' szegény büneiért meg-lakolt tett, az ő minden holt testekkel közönséges egyetlen egy juftát, melytől őtet olly fok esztendőktől fogva a' képzelődés meg-fosztotta vala. — Azt-is minden tudja, hogy itt már ina valamely meg-öletett gonosz-tévőnek semmi büne büntetését annak atyafija nem hordozza, az az: ha meg ette-is az apa az almát, a' fija a' ki belé se harapot, nem fél nállok hogy a' foga meg-váfsék belé. Mind ezek azt jelentik, hogy a' világ erősen meg világosodott. — A' nemzeti-gyűlésből ki-rendeltetett és a' Királytól-is meg-erősítetett

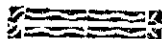

tetett közönséges polgári hitet mindenek nagy örömmel kezdik le tenni. Minden nagy Urak és Királyi vérből szármoztak ofzólnak a' magok vidékeikbe, ezen hit' le-tételére. A' *Chartreft* Hertzeg le-irván a' maga hitét minden egyéb titulusait le-törölé, és tsak ezt hagyá neve mellett: *Párisi Polgár*: mely mindennek tettett. Az *Orléáni* Hertzeg is azon kérését küldötte a' gyűléshez Londonból, hogy néki-is polgári hitét a' gyűlekezet fogadná el. — Mí-dön egész *Páris* kívánva várná, mitsoda indulattal vétetüdnék a' szerzetesek el-töröltetése, ugy tapasztalá, hogy a' nemzeti-gyűlésnek ez iránt tett végezése, ugy nézetett mint valóságos jól-tétel. Az ifjabbak hajokat már előre nevelvén 's illendő köntöseket kézzittetvén, még azon esive a' melly nap a' dolog el-végeztetett, lak helyeket oda hagyták, mások is pedig többnyire tsak a' reggelt várták. A' kik a' Klástromba maradni akarnak, erővel nem kényszeritetnek ki-menni, tsak hogy egy helyre kell költözniek a' férjüi renden valóknak, az Apátzák pedig vólt helyeken ha tettzik meg maradni, meg hagyatnak. A' ki-lépő Kolduló Barátoknak 50. életendüs korokig 700 — 50. életendüs koroktól fogva 70-ig 800; — 70. életendüs koroktól fogva pedig a' meg-irt idő változás-szerint az az 50. életendüs korokig 900; — azon tul 70-ig 1000: — ezen tul holtig 1200 Livrák rendeltettek életendüsre, mely summa $\frac{1}{2}$ életendüre előre adatik-bi.

Költ Bétsben 13-dik Mártzy 1790.

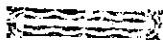
Elegyes Belső Tudósítások.

Az Auszriai Ház felséges Ura II-dik *Leopold Péter*, valamint már meg-irtuk vala, a' múlt Pénteken estvéli 10 és 11 óra között szereztsésen Bétsbe érkezett. — Ugyan ezen napon reggeli 7 és 8 óra között, valamint már ezt-is irtuk vala, Romai Szt. Birodálombéli Gróf *Hadik András* Ur ő Excellenziája, *Futaknak* és *Czerovitznak* Ura, a' *Mária Theresia* nagy Keresztes Hadi-Rendjének tagja, Ts. K. valóságos Titkos-tanátsos, egy Húszár seregnek Ura, Feldmarsal, és a' Hadi Tanátsnak Préselése, életének 79-dik elztendejében örökösön elalvék, kinek már holt-tetemei *Futakra* le-költöztetvén a' temettségre, közönséges halotti pompája Bétsben a' múlt hétfőn kezdeték, a' midőn minden itt találtató hadi-nép fegyver-nélkül, hadi-rendben, egész parádéval, a' Hadi Kántzellária mellett lévő Templomba bé-gyülvén, a' rettentő sokaságú hadi-nép miatt csak kívül ezen piatzon-is alig lehet vala meg-fordúlni. Itt jelenének-meg az itt lévő főbb Urak, Hadi-tisztek, mind a' 3 Testörzök serege s. t. és ezen halotti-pompa 3 napokig tartá. — Edgyik Kurir jö, a' más 3 indul — 's azonban rendelés vagon, hogy a' többi-is magát indulásra készittse, olly nagy az Udvarak között való Kurir költsönözés. A' N. M. K. Testörzö seregbéli Hadnagy *Török Mihály* Ur csak a' napokban érkezék vissza a' *Vürtembergi* Hertzegetől, ki azon örvendés izenettel küldetett vala oda, hogy a' *F. Ersébeth* H. Afzszony szereztsésen szült légyen; de a' mely örvendés

detes izenetet, más napra virradolag egy *Staféta*, mely ezen szerentsétlen H. Afzfzonynak halálát vízi vala, kerferves gyászra és véletlen siralomra változtatván, ezen örömmel tellyes Udvar gyászban öltözék. A' szülésnek szerentsés hírével megérkezendő Kurirnak számára már előre egy igen szép arany *Pikfisi* készítettett vala ezen Udvar ajándékba, mellyen metzve a' szülő és születtetett vala más dolgokkal ábrázolva, és a' mely *Pikfis* mint egy 70 arannyokra betsültetik. Midön más nap a' szomorú hir a' szerentsétlen *Vürtembergai* Hertzegi Udvarba érkezett, bé-hivatja ezen nagy Lelkü Hertzeg a' nevezett Testörzö Urrat és Kurirt, által adja néki az arany *Pikfist* illy szókkal: A' Léányom ugyan már meghalálozott; de mivel az ő szüléséről hirt hazónak szántam és készítetttem ezen *Pikfist* végye jó neven. — Bétsben az a' hir indült-meg a' héten, hogy a' N. M. K. Testörzö vitézek háza egézfzen az iflakig fogna építettni, melyre már a' Kamara 180-ezer forintot ki-is szabatt volna; a' Gárda Tifzteknek számok most az Ország-gyüléséig megint 60-ra szaparittatnék, a' koronázás után pedig 120-ra, mint vala hajdon, és ezek közzül 20 mindenkor Budán a' Szt. korona mellett fogna maradni. Most a' jelen-való időben, ezek között a' terhes Udvari szolgálataik között tsak 8 Magyar Gárda Tifztek valának Bétsben, minthogy a' többi a' tsatázó mezőre szállott vala, és ezeknek éjjeli nappali szolgálataik olly terhes vala, hogy 4 nap-is egy más után nem vala annyi idejek, hogy a' veres nadrágot le-velessék. Már a' Gárda szabójának parantsolatja is

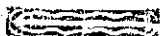
vagyon 60 Tisztre való Uniformis eránt. Ez a' N. fereg egész Európában az, melyről még eddig minden idegen Nemzetek azt vallották, hogy ehez hasonlitható Testörzö ferge egy földi Fejedelemnek lints több a' Világon; tehát illő hogy ezen Nemzetünk ditséretére és gyönyörűségére szolgáló Nemes Magyar fereg már valahára megint talpra ályon, és hogy az ezekben lévő tagok mind igaz nemes — nemes indulatokkal, belső és külső természeti ajándékkal felruházott, mint hajdon, a' F. Kantzellária által meg-visgáltatott igaz Hazafiak légyenek; kik azen N. Nemzetnek betsületét minden idegen Nemzetek előtt magok előtt hordozzák, és hogy többé a' ne történhessen, hogy valamelyik Hazabéli Méltóság Királyunk küszöbében meg szollitván az ott álló Magyar Testörzöt magyarul, 's azt kérdvén tőle: itthon-é ő Felsége? azt felelje mérgesen: *ich kann nicht ungarisch* — én nem tudok magyarul! — Lengyel Testörzö csak 2-tő vagyon az Udvarnál a' jelen-való időben, a' többi mind a' Tábornál. Ezekről-is az a' hir, hogy vagy helyre állittatnak, vagy ha Gallitzia és Lodoméria Magyar-orfízági igazgatás alá találna adatni, ezek közül-is bizonyos számmal a' Magyar Testörzö fereghez adatnának, mint Erdélyből. — A' Bétsi Gombkötő mesterek azon panaszkodnak, hogy azüflet és arannyát, ha fejekre állanak, sem találhatnak elegendőt a' Magyar öltözeteknek készítéséhez. Teli minden szabónak a' háza pasztóval — a' Tsizmadiák 100-onként tsinálják a' lárga és piros tsizmakot — a' Kard-tsinálónak nints elegendő keze

a' nagy Magyar kardoknak kézzittésekre — a' ki soha életében Magyar köntöst nem vett a' testére; most egész Udvarát abba öltöztette — tsák a' koronázás után le ne hánná, mint sokon eddig tselekedtek, és ujra Frantzia Sápopot ne venne kezébe ?? — *Aurea mediocritas* !! arany középserűség !! az a' bódog — ki erre vigyáz. A' dolognak belső creje nem abban áll, hogy az én nadrágomon 600 fing arany-borítás legyen — hogy azt az arannyot és ezüftet, mellyet a' Felső Bányai 's más Magyar köziklából magunk ki-ástunk, más Nemzettől arany fonalban 4 árron hozzuk vilzsa, és testünkről megint porba hullassuk — nem abban áll — hogy a' Nemes a' Paraszta a' kortsmán azon vetélkedjék: kijé a' Haza' feje ékessége a' Sz. Korona? hogy mi más Hazánkba lévő nemzeteket meg-utálljunk és azokkal illetlenségeket tselekedjünk; hanem abban áll a' valóság, hogy ezeket is nyelvünk' és köntösünk' által igaz Magyarokká tegyük, hogy egy más között jözve-vetett vállá meg-edgyezés, el-tántorithatatlan álhatatóság, előre való vigyázás, tsendesség, békesség — és hazafiak között való valóságos szeretet legyen, hogy a' közönséges bódogság ne fővényen, hanem kemény köziklán épülhessen. Vagynak egy néhány Leveleim, mind Erdélyből, mind Magyar-országból, mellyeknek itt vólna helyek, de a' mellyek soha a' rosta-jukon által nem húlhatok; azért, tekintsünl egy Nemzetünk ofzlopjára.

Kedves Kurirom! Kedves Atyámfia! Hald-met azokat a' szókat, mellyeket én hallottam; és es
mer.

mertesd-meg azon Hazánk' 's Nemzetünk ofzlopját
 a' mi Hitünk forrószaival, kik közzül talám eddig
 fokon tudatlan bal-ítélettel lehettek ezen Nemze-
 tünk ofzlopjáról. — Heves Vármegyében ezen hó-
 napnak 3-dikán kezdettünk közönséges Vármegye
 gyűlést tartani, meghólt Fejedelmünknek parantso-
 latja szerint, minden julsunknak 's eredeti törvényes
 szabadságunknak helyre állításában. De azon pa-
 rantsolatban ő Felsege 3 ki-fogásokat tett; u. m.
 a' türeelmet, a' Papok' igazgatását, és a' jobbá-
 gyok' szabad ki-költözhetését maga számára tartot-
 ta. Midőn 5-dikben ezen 3 punktumokon a' Ns.
 Vármegye tagjai vetélkednének, Kegyelmes Fő-Is-
 pányunk Egri Püspök Ur ő Excellentiája, törvé-
 nyünk szerint ezt mondá: „ A' Protestánsoknak va-
 lóságos igaz törvények vagyon, és ezeknek az ugy
 nevezett türedelemre semmi szükségek nintsen; ezek
 a' mi Atyánk-fiai, Hazánk-fiai, *Frates sumus in
 Christo!* Atyafiai vagyunk a' Krissusban! Ha ez a'
 nagy fő Pap az Egri Püspök — ha ez az Hazánk'
 's Nemzetünk' kemény ofzlopa Gr. *Eszterházy* Ká-
 roly az ő tsak névvel és születésből történet-sze-
 rint esett névvel különböző Hazafiait atyáfinak
 szollitja — meg-emlékezzetek kedves Olvasóim!
 nem *Kálvinisták*, nem *Lutheránusok*, nem *Pápiisták*,
 hanem egy-mást szerető, egy Krissusnak nevéről ne-
 vezető Keresztény Magyar Atyafiai és Hazafiai
 vagyunk! egy-mást szeressünk; és a' mi Nemzetünk'
 Ői julsát öfzve-vetett vállokkal óltalmazzuk; egy
 jó szivű Hazafi sem *Tollerátus* — mind *receptus* —
 ugyan azon egy idvezittőben hívő Keresztény Atya-

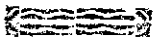

fi — tsak prémmel és gallérral különbözünk egy máfíól, mint a' Tsászár hadi-sergei: a' ki pedig nem jó Hazafi, már a' tollerátusnak sem jó. — A' köz-katona a' magyaró-fa botról esmeri Káplárját, a' tudatlan parafzt köntöfséröl Papját, és a' külfő jelekről vallását — a' Tudosok és okosok pedig egy értelemben vagynak — tsuda, hogy már egyszer nem akarunk okoson és felebaráti modra gondolkozni — Tükör előttünk a' Frantzia! minyájon jó Hazafiak, egy máfi szerető atyafiak légyünk.

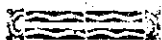
Ha a' *Belgrádi Szabatsi, Négotini* 's több ezen vidékek-felölli érkezett tudósításokat egyben vettyük, tsak az jön ki belöllök, hogy a' Törökök az idén nem akarnak a' mijénkektől meg-elöztetni. A' Timók vizénél olyan készen mutattyák magokat lenni, hogy a' miénkeknek szüntelen résen kellettük füleiket és szemeiket tartani a' minden szempillantásban eshető véletlen meg-támodtatásra: és noha tölünk is bátran váratnak, melyből az eshető tsatának szerentsés végét várhattyuk, tsak ugyan ezen egyetlen egy boldogságon u. m. népünknek egészséges állapottyán kívül, tsak ez edgyel szerentsélek itt fekvő vitézeink, hogy az nyárat, telet, napot és éjszakát nyugalom nélkül tölteni, a' hideget meleget, és szomjuságot 's több ehez hasonló nyomoruságot ugy nézni mint követő tárfokat, megszokták. A' Törökök minden nap éjfél után 2 órakor a' lárma helyen meg-jelenvén ott mulatnak egész egy óráig nap le-mente után. — Könnyen meg eshetik, hogy a' mi népünk ezen öszve-gyült Török sergen fog | előbbször | próbát tenni, inelly ha
szc.

fzerentséfen menénd-ki, az után *Orfova* semmi akadályunkra nem léfzen 's még *Viddia*-is igen kevés-re. — Ha szinte nem igen félhetni-is tölle, hogy *Belgrád'* ostromlására egy hamar *Török* sereg érkezhetsék, tsak ugyan 3 hufz : hufz ágyura való öltalmazó töltések kézfittetnek a városnak arról a feléről, melyről az ellenség-közelithetne hozzá, és egy mélly lántz-is áfatik, söt azt-is befzéllik, hogy a Száva vizének egy részével *Belgrádnak* a szároz felöll való része-is körül fogna vétetni. Ide a *Generálifok* szüntelen váratnak: *Blankenftádn*, *Benjovszki* és *Dávidovits* számára a szállás már készen vagyon: ezen utolsó fogja a *Belgrádi* egyik *Brigádat* vitelni. — Közelebbről *Szérimből* 20, *Szabátsból*-is 2 *Inzsiner* tisztek indulának *Tseh-ország*-felé. — A *Pétervárad*i *Regementnek* egy *Batalionnya Orfova* felé, a más pedig *Tzvornik*-felé indulandó: itt is zenebonáskodni akarnak a *Törökök*. — Ezen tudófitók közzül egyik így végzi a maga *Levelét*. — Ha az ellenség, mely egész erővel és nagy számmal láttatik magát mutatni, majd minden *Német Regementeknek* *Tseh-ország*-felé való el meutele után ebben a táborozásban is töllünk semmit vizfza nem nyér, petsétes *Levellemel* mérem fogadn, hogy soha velünk semmire nem fog menni, 's a t. *Budáról* ezen dolgok iránt így írnak: — Az egész *Bánátuli* sereg mozgásban vagyon: rész-szerint *Schupánekhhez*, rész-szerint pedig *Gládovához* nyomul. A *Gládovánál*-öfzve-gyüölő sereg, 2 *Batalion Pálfi*, 2 *Bati Latterman*, és 2 *Illiriai Oláh* határ-örök *Batalionnyából*, a *Vürtemberg* *Dragonyos* Re-

gementből és az *Erdébi Házároknak* néhány osztályaiból fog állani. *Károlynak* egyik Batalionnyá már Mártz. 1-ső napján meg-volt érkezve Méhádiánál, és 4-dik ment által a Dunán. — *H. Hohenlohenak* az Erdélyiek előtt volt kedvességben való tartatásának jeléül hozzák azt is a' többi között elé, hogy 26-dik Febr. lett el indulásakor a' Szebeni Polgároknak nagy fergétől a' Vár kapujában már előre várattván, attól ló háton egélszizen a' város határ széléig kísértetett: és hogy az ide való fő Nemességnek kívánságára a' Hertzeg magát el-indulása előtt le felfetvén, már most ezen Portrénak meg-szerzése végett, igen sokan tettek rendét. — Slávoniaból 25-dik Febr. A' Bányalúkkai Törökök úgy biztatják magokat, hogy a' mit a' Keresztények töltek a' elzítendők alatt elfoglaltak, ok az idén annál sokkal többet fognak víszta venni, a' zonba pedig költöztetik bé felé *Tráunik* és *Sirájához*, a' miék vagyon. Készítettek sok apró hajóskákat, de ezekkel is bajos lévén az által jövetel, annyival is inkább hogy nem igen tudják az által hajókázókat ágyujokkal óltalmazni, csak az Izároz rétek felé kezdenek ismét nyomulni. Most a' Keresztényekkel valamivel bésültefebben kezdenek bánni: meg-engedik nekik, hogy magoknak minden vasárnap Misét olvassanak, de nem Bányalukában benn, hanem a' szabad mezőn. Közöttök egy Mife-mondó Frantziskánus, nem különben néz-ki, mint a' valóságos *Muselman*: öltözte mint akár mely fő Töröknek, Bozniai süvege, bajszliza, derekán pedig hozszu kése, kardja és pislolyai: csak ugy isméri az ember ki légyen, ha fevegét le tanálya venni, a' lágygyáról. A' Frantziskánusoknak Püspökje is vagyon köztök: de jókat kell még is szenvedniek: nem hisznek nekik a' Törökök: tavaj egyet közzüllök nem csak ártatlanul meg-löttének, hanem még 200 forintot is fiztettének magoknak a' vériért.

Elegyes jegyzések.

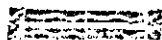
Az egész Világ fonákul öltözött köntösben halgat — az előre látni kívánó Politikusok suttognak, és várakozással tellyesek. — A' ki egész Bétset most öfzve keringi, és a' lafsú beszédet nem halja, semmi ujságot nem tud; csak azt látja, hogy a' külömbb-féle nemzetek fő Tagjai járnak itt alá fel, hogy a' Vár lántzában a' leg-nagyobb köfal törő ágyukat és gollyobifokat szekerekre rakják és vizik — Tseli-ország-felé; a' nem tudjuk mit költöztető, bé-ernyözött hadi-szekerek szüntelen mennek — a' le-felé szándékozó Réklutákkal szüntelen tömve a' *Leopold* Várossa — a' hajók tábori-látó-rokkal rakatnak — egy szóval a' leg-nagyobb hadimozgáit szemléljük; s azonban még-is a' leg-tsendesebb békelségről élmadazunk. — Bizonyos békelség' szerető Politikusok, a' mostani ujj-környülállásoknak nyughatatlan nyoszollyáján; úgy képzelődnek, hogy az Auszriai Ház a' Portával minden órán békelségte lépne; minthogy már most Spanyol; Francia, Nápoly és mind a' 2 Sicilliai Udvarok vérszerint való Attyafia lévén; a' Portának is a' 2 Tsászári frigyes Udvarok ellen rugodozni még nagyobb veszedelmekre fogna lenni. Hogy ezek a' a' Politikusok, a' Lengyel; Pruszszus és Anglufsal lehető izetlenséget is el-gátólhassák, azt-is ide álmadják; hogy a' mi Udvarunk a' Pruszszus Király Leányát *Friderika Vilhelminát*; egy Auszriai Hertzegnek élete Párjaúl el-jegyezni kívánván; nem csak a' fogorságba lépett Pruszszus Udvarral, ha-

nem az ennek Udvari notáján tántzoló Lengyelekkel-is tökéletes tsendefségben fognánk lenni. — Ezek mind eddig csak álmak, de nem meg-lehetet-
lenek — kivált ha más rendbéli Politikusok azt nem álmadoznák, hogy Német-ország fokkal na-
gyobbra akar nyújtazodni, mint ér a' maga lepe-
dője — és ugyan azért még a' Romai Király ko-
ronázásról is semmi bizonyost nem tudunk. Ezek
mind olyan dolgok, mellyeket 3 hónap fog el-vál-
loztani, midőn II-dik *Leopold* törvényesen meg-ko-
ronázott Magyar és Tseh Király lészzen, mely el-
ső koronázás csak alig, ha a' jövő Juniusnak 26.
dikáig nem lészzen, a' mint erről minden órán az
egész Haza a' felsőbb póltzról fog bizonyos tudósí-
tást venni — és sokan ugy vélekednek, hogy a'
Magyar-orzági-gyűlés igen rövid idő alatt fogna
végbe menni, minthogy Felsőges II-dik *Leopold* a'
Hazáinak minden törvényes kívánságait tökélete-
sen tellyesíteni kívánná.

A' Bukoresti Levelek-szerint ugyan igen kevés
reménység vagyón a' békeiséghez, hol a' H. Kö-
burg táborá már nem csak fülelő talpon áll, ha-
nem még a' múlt hónapban Gyurtsouál a' Török-
kökkel öszve kapván, azokból 200-at le aprittának,
és 20-at fogságra vivének. — Belgrádban olly szoc-
galmatoson dolgoznak, hogy Májusnak utóljára az
egész Vár kész légyen az ellent állásra — és ugy
értjük, hogy az idén a' Török ellen csak általmá-
zólag fognánk lenni, melyről már rendelkezéseket is
tétettek volna. — Az Erdélyi Kormányozó Gróf
Bánffy Györgv Ur ő Excellentiája minden órán indu-
l6-félben vagyón vizsgálza Erdélyhe; Gr. *Teleki* Sár-
mucl Ur ő Excellentiája Bibárba; Ifjabb Gr. *Ka-*
roly Urnak pedig tegnap indula meg holmijét vívő
hajója. — H. *Hohenlohe* Bétsbe érkezett. A'

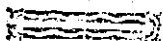
A' következő tudósítás fordított szóról szóra a' Koloniai Ujjság-leveél 39 dik darabja-szerint. — *Az Auszriai Belgium' Felséges Igazgatóinak, a Státusokhoz küldött irások. Bonnból 2-dik Mártz. 1790.* — Ő Felsége a' Magyarok' és Tsehek Királya; a' mi Testvérünk, Sogorunk, és mostani Főuralkodó, nekünk egy *Florentziából* küldött Kurirja által, az Auszriai Belgiumnak mostan fenn forgó környül-állásai iránt való gondolatait el-küldötte, és réánk bizta, hogy azokat a' Státusoknak és a' tartomány több lakosainak az ő Felsége azon emlékeztető irásának ki hirdettetése által; melyet még *Nagy Hertzegsége* idejében a' végre készített vala, hogy az hólta után a' meg bődögült F. Tsázárnak, közönségelsé tételsen, tudokra adjuk. — Várván azon tökéletes hatalmot, mellyet ígért ő Felsége, hogy a' nevezett nagy történet után nekünk megfog küldeni; mi-is szeretünk, hogy az említett emlékeztető irást a' Királyi parantsolat-szerint néktek által adhassuk. — A' Király hízelkedik magának azzal, hogy ti az Ő valósággal jó gondolkozásai-felölt meg-győzöttetvén, az Ő értelmeihez igazsággal fogtok viseltetni, Ő hozzá fogtok járulni, és néki minden részben meg-mutattjátok a' tartozó igazságot. — Melly szerentsékeknek tartjuk mi magunkat, hogy egy ilyen Főuralkodónak előttünk különösen esmeretes tisztá indulatú gondolkodásainak eszközei lehetünk, és azokért következősképpen kezeletet válólhatunk! Mely szerentsékek vagyunk, hogy az Ő első hozzánk küldött parantsolatya; és az az első foglalatoság, mellyet Ő a' mi szol-

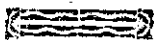
gálatunktól kíván, egy olyan munkának véghez
telére néz, melly elégséges a' ti sziveiteknek Ő Fe-
ségének való megnyerésére, örökösön a' maga szí-
mélyéhez való kaptcsolására, és az Aultr. Belgiu-
tartományoknak azon boldogságára, (melly felő
Ő ezeket bizonyosokká teszi egy, ha ezek is ho-
zája fordulnak) tzelozó minden mi kívánságain-
nak bé-töltésére. — Azon istia, és változhatatlan
hajlandóság, mellyel mi a' Belgiumi Nemzethe-
szüntelenül vífeltettünk, és a' melly előttetek tel-
lyességgel kétséges nem lehet, meg-gyöz szüksége-
képpen benneteket a' mi ezen szempillantás-béli ér-
zékenységünkről, és meg-ismerteti veletek azt a'
boldogságot, melyben mi részesei fogunk, ha t-
(mint mi külömben nem-is képzelhettyük) minke-
az által, hogy egy Fejedelem' hivatalát, kinek in-
dittó okai igazak és világosok, el-fogadgyátok, ol-
lyan állapotban helyheztetek, hogy vízfiza men-
nyünk, és közöttetek az Ország boldogságát min-
kálkodgyuk, benneteket azon szüntelen való vál-
tozhatatlan indulatunkról meg-gyözzünk, mellyel
mi néktek el-szántunk, és a' mellyel meg nem ízü-
nünk maradni 's a' többi. — *Mária. — Albert.* —

— *A' Fels. Fő Hertzeg, a' Toskánai Nagy Hertzeg,*
az Aultr. Belgiumi Státusoknak forma-szerint nyilat-
kozattya ki, hogy Ő Felsége a' Belgiumot illető
dolgok iránt soha a' dolognak formás mi volta sze-
rint nem tudósíttatott és tanátsba azok iránt nem hí-
vattatott; hogy Ő Felségének sem maga által, sem
közben-járóképpen, abban a' mi a' fellyebb mölt-
aralkodás alatt történt, különösön pedig a' mi az

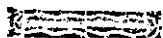
Ország főbb rendelkezéseit illeti, leg-kisebb része is nem vólt; sőt ellenkező-képpen, a' mi ő Felségét illeti is, helybe nem hagyja mind azokat, valamik némelly ezteadóktól fogva bé hozottanak, fő-képpen a' *Joyeuse Entrée*nek meg-szegette:éseit, és a' mik a' Privilegiumokat és a' tartománynak költsönös rendtartásait nézik; hogy ő Fels. név szerint a' Brabantziai Tanátsnak és Státusnak el-töröltetését, a' Papok közönséges nevelő házának fel-állítatását, az Univerzitásnak más helyre lett által tételtetését, a' Püspököknek hatalmok és jufsokhoz való nyulást, az Apáturságoknak el-törlését; a' mint minden egyéb tsak jó-tettzéből származott végezéseket, dolgoknak el-törléseket, és fogságra tevéseket, mellyek külömbb külömbb féle időkben véghez mentek, és a' mellyek nem tsak közönségesen minden törvények', hanem kivált-képpen ezen ország-nak törvényeivel és szabadságaival ellenkeznek, jóvá nem hagyta; hogy a' Circuláris Kapitányokra és Vám-sízetésekre nézve fel-állítatott új rend, és végtére azok az alattomban való kémlekedések, erőszak-tételek, pusztítások 's több szerentsétlen törvénytelen tselekedetek, mellyek annak alkalmazásával történtenek, midőn a' katonaság az ország ellen fegyverkezettett 's ingereltett, holott annak tsak az országnak külső ellenségei ellen való oltalmazására kellett vólna szolgálni; hogy mind ezek ő Felségének soha is nem tettzettenek. — A' Nagy Hertzeg közönségesen ki-nyilatkoztattya, hogy ő Felsége nem tsak hogy mind ezen lépéseket helybe nem hagyja, hanem hogy Belgiumot kiváltképpen az

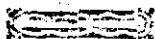
Ausztriai házhoz tartozó tartományok között a' főbb és nevezetesebbek egyikének tartotta mind örökké, s most is annak tartya. Az Ország belső rend-tartását tökéletesnek tartotta annyira, hogy az a' Monarchia több tartományainak például szolgálhalna, a' mint ő Felsege ez iránt még a' Tsászárné és Királyné életében 1779-ben beszédgye és írása által értelmét ki-nyilatkoztatta. — Ő Felsege előtt tudva vagyon, hogy a' *Joyeuse Entrée*nak ereje-szerint Belgiumnak Fő-Ura ki-hirdette, hogy az ő Jobbgyai néki semmi dologban, mellyet ő azoktól kívánhatna vagy kívánni akarna, engedelmeskedni nem tartoznának, mihent az, a' Tronusban való ülésékor közönséges esküvése által meg-erősített egyezést meg-nem tartya; de ugy is gondolkodik ő Felsege, hogy az ő Privilegiumaiknak ezen Fő-Uralkodó által esett meg-sértetése az ő utánna-következő Örökösnek kárára nem lehet, a' ki a' minden Europai Hatalmaságoktól helyben hagyatott egyezések-szerint, utánna igazán következő Uralkodó, de a' ki soha leg-kisebben-is és azon meg-háttartások között, mellyekről ezek panaszolkozhatnak, sem egyenesen maga által, sem más úton módon, részt nem vett, sem segítségül nem vólt, sőt mindenkor rosznak lenni állította, és ezen hibákat már most meg-jobbítja, azoktól el-áll, és róllok örökösön le-mond. — A' Nagy Hertzeg hízelkedik magának, hogy magát ilyen-módon lenni tanállya, és hogy a' Belgiumi Státusok az ő gondolatainak módját helyben hagyják, ő hozzája fognak járulni, és hozzája, tartozó igazsággal fognak ebben a' rész-

részben víveltetni, hogy ő Felsége sem magára, sem gyermekeire, sem maradékaira nézve, azon jusról, a' melyre ő Felségét a' születés és az örökség-szerint való következés hívják, le-nem mondhat. Ő Felsége egyebet nem kíván annál, hogy magát a' Belgiumi Státusokkal igazán egybe foglalja, és azokkal meg-egyezőlög a' munkához fogjon. Ő Felsége meg-vagyon győződve az iránt, hogy a' Fő Uralkodó tsak népe boldogsága végett vagyon, 's külömben fenn sem álhat, hogy az, minekutánna a' néptől meg-esmertetett és meg-erősített, tsak a' törvények' és az Ország fundamentomos rend-tartásfai által uralkodhatik, és a' Státusok edgyezése nélkül azokban leg-kisebb változást-is nem tehet, hogy az a' népre semmi-féle adót, portziót, nem vehet a' Státusoknak szabad egyezések nélkül, kik arra tsak egy ezrtendei segittség formájában adják egyezéseket, 's tsak akkor nyulytyák hosszabb időkre, mikor nekik szorosan elejebbe terjesztetik azon tziel, melly végett az adó kívántatik, a' melyről, és az Ország jövedelmével való egyéb bánásról is, a' Nemzettség, a' Fő Uralkodótól az ő Ministerei által az ezrtendőnek végével szoros számot várhat. — Ezen fundamentomos Ország-törvényei és Maximák-szerint ajánlya a' Nagy Hertzeg a' Belgiumi Státusoknak közönségesen, különösön pedig annak minden tartományának a' *Joyeuse Entrée*-nak, és a' tartományok Privitégiuminak meg erősítését. E' felett minden meg-történt dolgok iránt közönséges és tellyes botsánatot ígér, és ígéri, hogy senki-is akármely el múlt tselekedetért, sem egyenesen

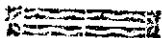

nesen azért, sem más módon, fel-nem kerestetik, nyughatatlansággal nem illetetik, és érette semmi vel terheltetni nem fog; hogy a' Státusoknak meg-egyezése nélkül, egy személy-is, ki a' régi igazgatas formájánál hivatalba vólt, azt tovább ne folytathassa, vagy ha nem vólt is, abba ne tétethessék; hogy ezen túl sem törvényes, sem más-féle jüress hivatalokra, egy idegen-is fel-ne vétessék, a' nagyobb hivatalokra pedig, a' Fő Uralkodó, a' három Rendektől jóvalóztatott személyeket válozzza; hogy a' Fő Igazgatók (*Közönséges Gubernátor*) mindenkor vagy a' Fő Uralkodónak familiájából, vagy születt Belgiumból valók légyenek; hogy a' Ministerek a' közönséges Komendérazóval együtt Belgiumi születésűek lévén, a' Fő-Igazgatónak hatalmok alá rendeltetessenek, hogy ujj Regimentek a' Státusok-meg-egyezésével állittathassanak-fel, azok azon tartományoknak nevét vifellyék az honnan való, tisztekké bennük hazafiak tétessenek, és elő menelt ezeknek a' Státusok jóvasására, magok a' tartományok rendellyenek; hogy a' katonaság a' maga hitét a' Fő Uralkodónak és Státusoknak tégye le, és soha az, a' Státusoknak meg-egyezése nélkül, semmi név ki fogás alatt ne használtathassék, azon kívül ha a' Státusoktól vagy város előll-járóitól, külső ellenség ellen való óltalomra, vagy a' belső rend' és tsendesség' fenn-tartására irás által kívántatnék; hogy minden lelki dolgok a' Püspökök által igazgattassanak, kiknek jütsök lehessen magok között nemzeti-eklésiai tanátsot gyüjteni, különös magok dietzesisekben gyülest tartani (Si-
 nodust)

nodust) hogy az eklésiai fenyték, leg-jobb módon, a' mint ők itélni fogják fenn tartathassék; hogy a' Semináriumok a' Püspökök alatt maradjanak egyedül, az Igazgatónak hatalma onnan egészszén ki-rekelztetvén, és a' közönséges Semináriumról még tsak ízó se legyen több; hogy minden Apáturságok, Káptalanok, 's még fenn álló gyülekezetek örökösön meg-maradjanak, és a' papi Kalsa, a' Státusok keze és gondvifeléje alá által-adassék; hogy az Ország föbb dolgai a' tartományok ki-rendeltettyeiből álló közönséges Státusoktól vizsgáltság-meg, kik az Igazgatónak minden előre adatt engedelme nélkül jó tettzésekből öszve gyülhetnek; hogy a' Fő-uralkodó a' Státusok egyezése nélkül, semmi ujj törvényt ne adhasson; hogy minden törvény vagy rendelés, a' végett hogy törvényi ereje és kötelező légyen, külön külön a' tartományok tanátsai által törvényesen erőssittessék-meg, mely végett a' Státusok jóvá hagyása töllök vetethetik. Ha valami nehézség adná magát abban elő, a' törvény kötelező nem fogna lenni, míg a' dolog a' Státusok előtt nem igazitódnék-el. A' tartományok Státussai közönséges gyülésében, ha valamelyik tartománynak maga Rendgyei, meg-bántatknak itélnék magokat lenni, ellent állhatnak és mind annyiszor panaszzaikat tettzések-szerint, írások' akár ki-rendeltettyeik által, minden Ministerekhez vagy magához az Igazgatóhoz való folyamodás, és azoknál való út keresés nélkül, egyenesen a' Fő-Uralkodóhoz küldhetik, annak elejébe terjeszhetik. A' Státusoknak szabad és tökéletes meg

egyed-

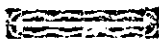

egyezesékek nélkül, a' Gubernium semmi pénzt, a' Fő Uralkodó jövedelmeinek két fejeiből bé-jövéken kívül, az Országból ki ne küldhessen, a' több jövedelem az Országban költsékek-el, és a' szükség-hez 's szolgálathoz légyen alkalmaztatott. A' mi a' Státusoknak belső folytatását, a' mi az adót, annak fel-oltsát, az Ország és Királyi jövedelme-ket, vámlásokat 's a' t. illeti, ezekre, külön külön a' tartományoknak Státusai, vagy tulajdon magok, vagy ki-rendeltettek által gondoskodjanak, és mint jónak tartják igazítsák, az Igazgatónak minden maga' belé elegyítése nélkül. Továbbá a' közép-szerű hivatalokat a' tartományokban, magok a' Státusok szabadon tölthetik-bé. — Ezen fel-tételeket ajánlja ő Felsége a' Belgiumi Státusoknak: mellyek mellett mindazonáltal szabadtságot enged, hogy ők ezekhez több zikkellyeket-is ragalzhassanak, ha szükségeseknek, hasznosoknak és illendőknek fogják az Ország-tartos tsendességének és boldogságának meg-erősítésére, és hogy jövedőre nézve is lehetetlennek tegyék azt, hogy a' Fő Uralkodó rend-tartásait, szabadságaikat és Privilegiumjaikat meg-bonthassa. — “

Az *Allion* hegyéről írják, hogy a' Banában telelt népünk, ő *Orsovánál* nagy szorgalmatossággal takarítatván által a' Dunán, egyenesen vészi útját *Gladova* és *Negotin*-felé: sőt írja ezen tudósító, hogy midőn irását végezné, érkezék az hir, hogy *Negotin*-nál ellenséges öfve tsapás esett-svólna, mely szerint a' mi hátra lévő katonáink parantsolatot kaptanak, hogy útyokat nyugvás nélkül siettesék.

Kassa 26-dik Febr. szóról szóra: — „Ha valaha most valóban sokat tehetett az Ujság-író az Hazában, mert jól lehet egy vagy másik szép tanátsal élteti Könyveiben az Hazát, de a' Könyveknek tsekély keléséből látjuk, hogy még a' Magyar Könyvek igen ritkák a' Magyar kezében, és jól lehet egyik vagy másik szép találmányokkal segélteni kívánna hazáját, de ha közre nem bocsátatik keveset használhat. Az Ujságot, főkép' pedig az Urét különösen kapkodgyák, és többször bölts találmányain okosan tapogatóznak hazánk özlopai, ugyan ezért tsekély ítéletemet én-is hazafi szeretemből az Ur által különösen kívántam az hazának használni. És mivel egyedül a' Nyelvben sok tetemes hasznokat látok, következő fel-jegyzésemet ide iktatni kívántam:

Minden Nemzetnek leg-hathatósabb ereje, és leg-főbb kintse a' nyelv; mert valahol tsak ez valamely Nemzetnél elveszett, elveszett a' nemzet is, olvashattjuk ezt bár több szerentsétlen Országoknak és Nemzeteknek végső pusztulásából. De vallyon mellyik nemzetnek a' Világon mostan kellesen főkép tartani, hogy a' nyelve egészen ki-ne irtafson mint a' Magyarok; Imé nem elég hogy rég-ólta minden fortélyokat meg-vetettek álatomban ellenségeink, hogy nyelvünket ki-irthassák, magok a' Magyarok is önként fiakat és leányokat a' Magyar-nyelvtől tiltyák, és már nem Magyar nyelven, hanem Anya nyelven (a' kik inkább idegen nyelvűek) szóllanak. Holott vallyon mellyik nemzet ösztönözte többet hazafiat a' nemzeti nyelv-

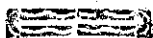
re mint a' Magyar. Nézzük bár Könyveinket, és fel-fogjuk találni, hogy mind ezek az nemzeti nyelvre ösztönözék a' Magyarokat. Az Ujjság-írók vallyon mire unfolták többnyire a' Magyarokat, hanem a' Magyar szóra a' Magyar könyvek-írásaira? De ime még-is melly háladatlan maga a' Magyar a' maga díszes nemzete eránt, ime mind könyvét, mind ruháját meg-veté, és tsak idegen nemzetek után áfítózott, és már annyira jutott volna kevés idő-mulva, hogy a' Magyar mitsoda nemzet légyen nem esmértetett volna, de még-is a' mi kegyes, minden nemzetet maga elő nyelve-szerint kedvellő Felségés Urunk II-dik *Josef* idejében, a' Magyar hibájáról maga Magyar nyelven való feleletével minden Vármegyékhez meg-emlékeztette, mellyért-is elegendő hálát nem adhatunk. Mivel tehát olly időnek pontyára jutottunk, hogy minden nemzet a' maga élő nyelvét meg-betsülni hasznosnak találta, hogy a' mi nyelvünk-is örökös öfzlopon meg-álhasson szükségesnek látom elsőben-is, hogy az Oskolákban a' Deák nyelv mellett a' Magyar-is be-hozattasson (a' mint már némely Oskola könyvek-is készitetnek Magyar nyelven) másodszor, hogy mind a' törvény, mind pedig egyéb tisztesség Magyar nyelven folyjon. Nem-is elég oknak látom a' Deák nyelvet egy átallyában tsak azért a' törvényben folytatni, hogy Documentumaink, privilegiumaink és egyéb örökös Leveleink a' Deák nyelven vagyának (a' mint ezt sokan hasznotalan vitatják) mert ha ezt tekintyük, ugy Európában majd minden Nemzeteknek documentomai és törvényei az

ez előtt csak Deákul folytak, és most is Deákban fel-vannak a' régi Levelek, de még is azért ime tapasztallyuk csak egynébány esztendőktől fogva, hogy a' nemzeti nyelv mindenütt, már a' Deák holt nyelv helyet ditséretesen folyik, és pedig nagy hasznával a' tudományoknak is, miért lenne tehát utólsó egyedül a' Magyar a' maga nyelve pallérozásában, holott ezzel csak majd nemzete nevét is könnyen elvesztheti. A' mi az apróbb tartományokat vagy részeket illeti az Országban azok kész örömei a' hazá nyelvére rá-állanak a' mint meg is ígérték, csak hogy törvényesen bé-hozatodgyon. Ha pedig egy valaki csak azért nem kedveli a' Magyar nyelvet, hogy ez csak az Országban hasznos, és a' külsők nem élnek vele, azok nézzék az Anglusokat a' kiknek nyelve majd csak nem a' Magyar képpen keskeny határra bé-zárattatik, és ime még is mely díszes, mely betses, mely tudományos, és melly kellemetes a' maga nemzeténél? Hogy pedig a' Magyar nyelv annál hamarább folyóbbá légyen, és el-terjedjen, a' Comédiákat leg-jobb nyelv kortsollyájának állítom. De bezzeg hol vannak azok a' Magyar hazát és Nemzetét szívető hazafiak, kik ezeket némü némü képpen segitenék, ime mind oda vannak el-váltak, sőt a' magok Udvarjokban most is idegen Comédiálokat fizetnek. Szegény Magyar nemzet! hogy el hagyattattál és el-kortsofodtál, még pedig önnön fiaid által. Vallyon szánu-kozásra méltó vagy é te, vagy inkább gyűlölésre? Vallyon nemzet nevéért érdemlesz-e te, a' midőn te minden nemzet után majmoskodol. Holott ha meg

visgáлом nemzetedet, sokkal fellyül haladó természeti ajándékkal látlak felruháztatva lenni; mely vallyon, mellyik nemzet dítsekedhetik inkább vitéségével, mellyik inkább alkalmas a' tudományokra és nyelvek megtanulására, és mellyik nemzeteketekedhetik Magyar köntösöddel. Ott könyöröly már egyszer elhagyatott nemzeteden, szeresd nyelvedet, mint legnagyobb kiütsedet, kedveld köntösödet, és meglátod, hogy nem lészen, ki Nemzetedet és Országodat felzavarhassa.

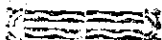
Déva 6 dik Mártz. Kedves Kurárom! — A' múlt Februárius 21-dikén Vasárnap nagy tövöldözélt, ágyuzást hallának, *Viddin*-felé a' mi Oláh-országba járt, és onnan tegnap meg érkezett embereink, és azt erősttik, hogy egész Tsötörtökig tartott volna az az ágyuzás. Ebből szinte szabad azt a' következélt ki-hoznom, hogy a' miéink *Viddin*t ostromolni, vagy el-kezdették, vagy hozzá készütek akkor. Az élésnek kevés vóltáról nem olyan erősen panasználak most ezen *Krájovába*, és vidékibe fekött, és most *Viddin*t ostromló *Toskán*a Húzáraink, a' több velek lévőekkel együtt. Talám a' jó rendelések egy kevésbé bővítették azt közöttök. Azonban tsak ugyan nem felejtik-el ök *Hunyadvárme*gyét ohajtani, valahányszor egy oda való embert látnak közöttök Oláh országba megfordúlni. De nem is tsuda, mert tsak könnyebb egy még ép Erdélybe, ha szükötskén is éldegselni, mint egy ketős szüretezők által megszedett Oláh-országba. Ott már Febr. 24-dikén poros út vala, a' lovakat a' mezökön térdig erő elztendős fűbe életik vala, a' kik

kik pénzen semmiképpen szert nem tehetének 426-nára. Ugyan ezen Levélben

2-dik Ujság : Kolosvárt (ha talám onnét jobban 's bővebben meg-nem irták) ilyen jeleit látták némely hazafiak az hazafiságnak : hogy midőn a' Bálnak már vége lett volna, és kiki haza akarna készülni : bé-toppánának valami ál ortzds emberek, kik tántzolni kezdvén a' fétáló sokosság fözött, hamarjába mind le-fzededeték a' német fokötöket az azt viselőknök tetejéről, és azokat tapodni kezdvén, rajtok triumphalis tántzót járanak, a' melyből remélhetni azt, hogy a' nagyon német viseletre fajult Kolosvári nebelgő fejer népség is, ezen keményetske, de igen maga idejében adott orvolság által, tehát fog gyógyulni régi nyavallyájából. Némellyek még a' kaputokat-is kezdék lehasogatni magokról 's másokról-is.

3-dik Ujság : Ez olyan ujság, a' melyet mások-is, de kivált a' természet vizsgálók, kik tudgyák mennyi éhséget szenvedhet-el az emberi természet, jó szível fognak olvasni: Egy igen ember-séges, szép tudományu, nagy kegyefségü, és embert betsüklő igen jó szivü hazafi, a' napokba nálunk, az én szemem láttára olyan böjtöt böjtöle, melyhez hasonlót nem hiszem én hogy tsak három-is a' Szentek közzül böjtölt volna, mert azok a' pufztába rejték jukakba böjtölte, 's a' mit tettzet másoknak azt mondottak, de ennek én egy egész nagy ház néppel szemmel látott bizonyosága vagyon. A' dolog így volt: Ezen jó hazafi ez előtt-is sok elztendöktől fogva három négy napot böjtölt egy hét-

hétbe, még pedig csak kenyérrrel 's vízzel, De most látván a' maga nagy tehettségét, hogy milyen jól tud szenvedni, olyan böjthöz fogta a' napokba, melybe reggel 's este egy finzsia herbatéjet, délbe pedig (de nem minden napon) egy finzsia fekete kávéit ivék. Ezen kívül sem kenyeret, sem egyéb tápláló ételt vagy italt bé-nem vevék. Ezt így folytatá 24 napokig, a' midőn én, látván hogy létál ugyan egy egy kevelet, de nagyon gyengült és soványodot; réá vevém nehezen hogy Mondola tejet bársak innék. Ezt tehát meg-fogadván, ivék napjába két három fertáj mondola tejet hét napokig, de semmit még nem evék. Így töltvén-el 31 napokat, kezdé a' Görög böjthöz, érezvén teste gyengülését. Böjtöle eképpen még 15 napokig lentse, borsó, fuszujka, és aszú-szilvával de kenyérrrel. Ezen egész böjtbe mely 46 napot tartá mind fenn jára a' házába, nem bocsátván a' téli idő. A' 24 napok végén szenvedé egy óráig tartó gyomor-rágást, a' midőn már leg-üresebb lett volna a' gyomra, de az-is meg-szűnék egy két finzsia szék-fü herbatéjre. Ebbe az egész 46 napi böjtbe én leg-nagyobb remeknek tartom az első 24 napot, a' melybe tsupa vízzel élt. Mert tudatik az, hogy némely erőszakos, ilyen formán böjtölők, 5 napra, mások 12-re meg-hóltak, e' pedig 24-re-is lában járt. Ezt nevezetesen a' természet vizsgálónak irom, mert ők tudják ezt érdeme-szerint dálni.

Kélt Bétsben 20 dik Mártzy 1790: